

原住民族語言研究發展中心106年族語繪本

Rumio ni Curiy

羅密歐與茱麗葉

-太魯閣語-

Rumiow 羅密歐

Hiya o malu bi lenglungan na ni tradaw bi taan uri, mniq ska rgrigan ltlutut sapah siids o mgkla dha Curiyi, mskuxul paah siida da.

他是個心地善良又風度翩翩的男子，在一個家族舉辦的舞會中邂逅了茱麗葉，從此墜入情網。

Curiyi 茱麗葉

Hiya smkingal balay lenglungan na, asaw bi gnealu na Rmian o bitaq wada mimah sapuh naqih.

她是個對感情執著的深情女子，願意為了心愛的羅密歐服下毒藥，為愛忠貞。

Simpu Rawrus 勞倫斯神父

Simpu nii o niqan bi hangan na ni spruun bi qmita kana seejiq, iyux bi ptbalay pnqrquan dha ltlutut sapah, lmnglung balay uuda, kiya ka kiya ni, lnglungan seejiq ni lnglumgan Utux o ini bi pneqlngug. wada saw smnaqih kuxul ka uuda.

他是位道德名望崇高的神父，而為了化解兩大家族的仇恨，想出了周詳的計畫，可惜人算不如天算，終究悲劇還是發生了。

Paris 巴里斯

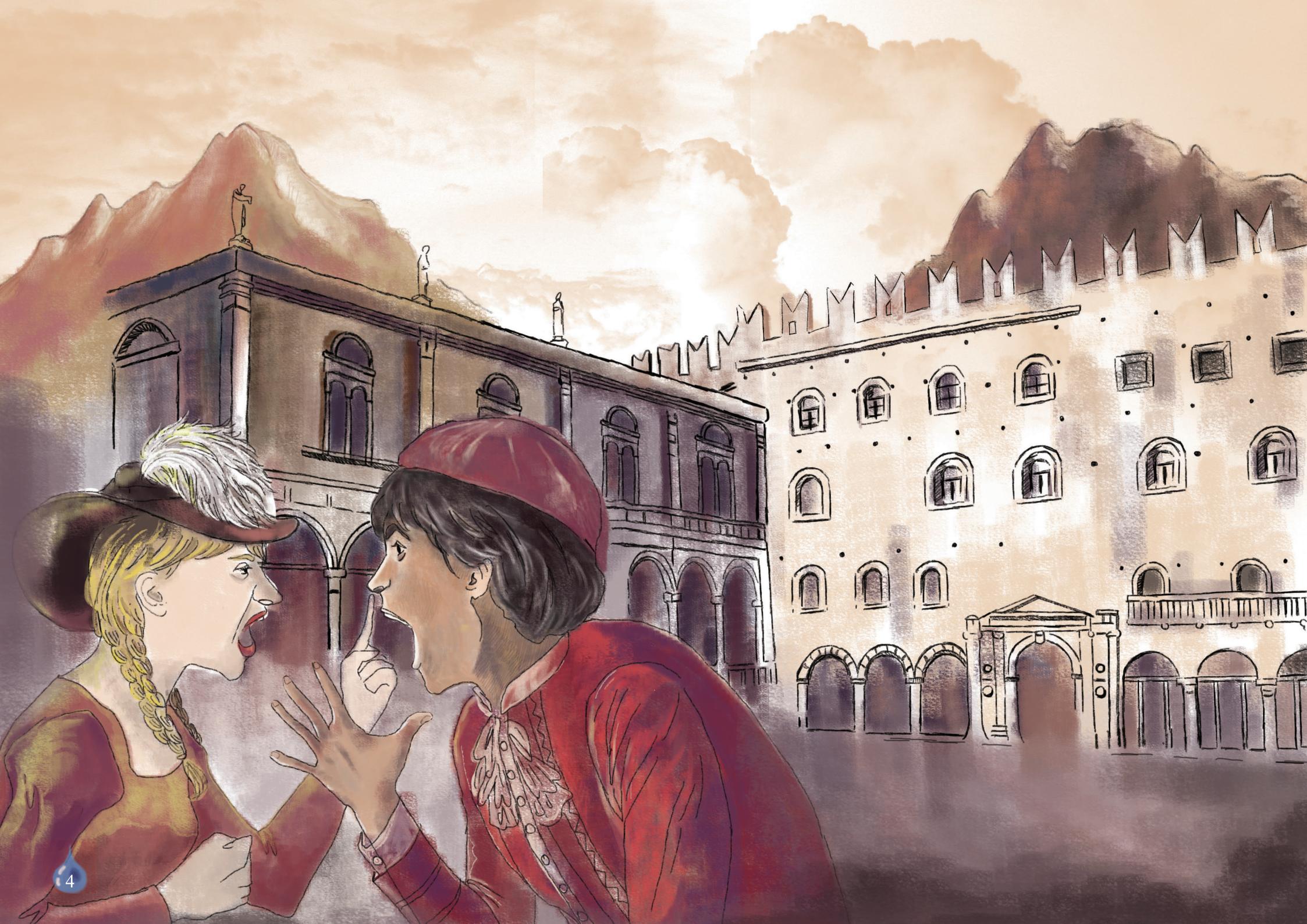
Seejiq niqan pila ni niqan hangan, risaw mtradaw bi taan, smkuxul bi Curiyi uri, kiya ka kiya ni wada ini dhuq muda.

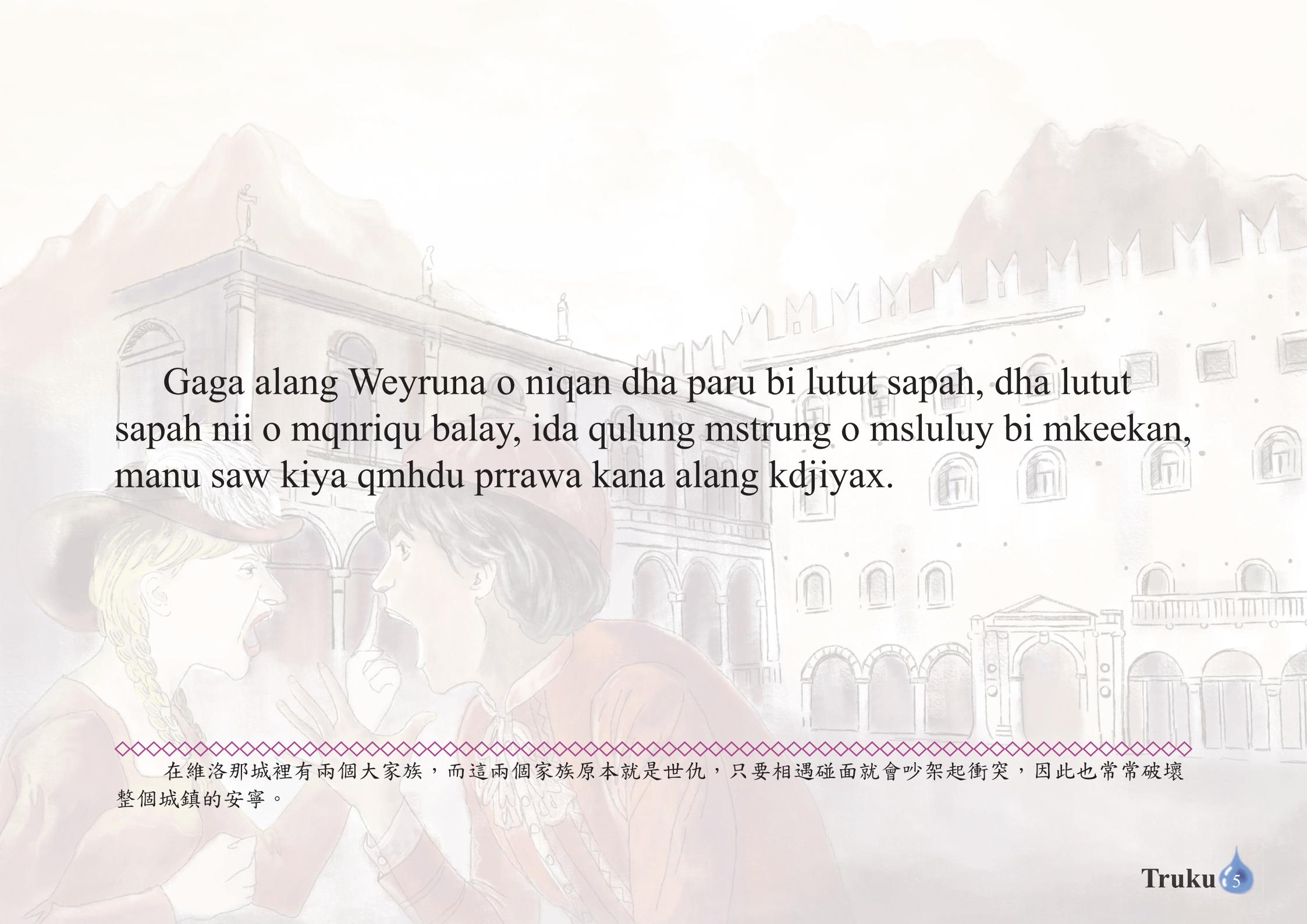
有錢有勢，英俊挺拔的年輕貴公子，追求茱麗葉可望成為妻子，但終究仍未能成功。

Tipus 提伯特

Nirih snaw qbsuran Curiyi, mnsaang bi lnglungan na, hici o wada phqilan Rumiow.

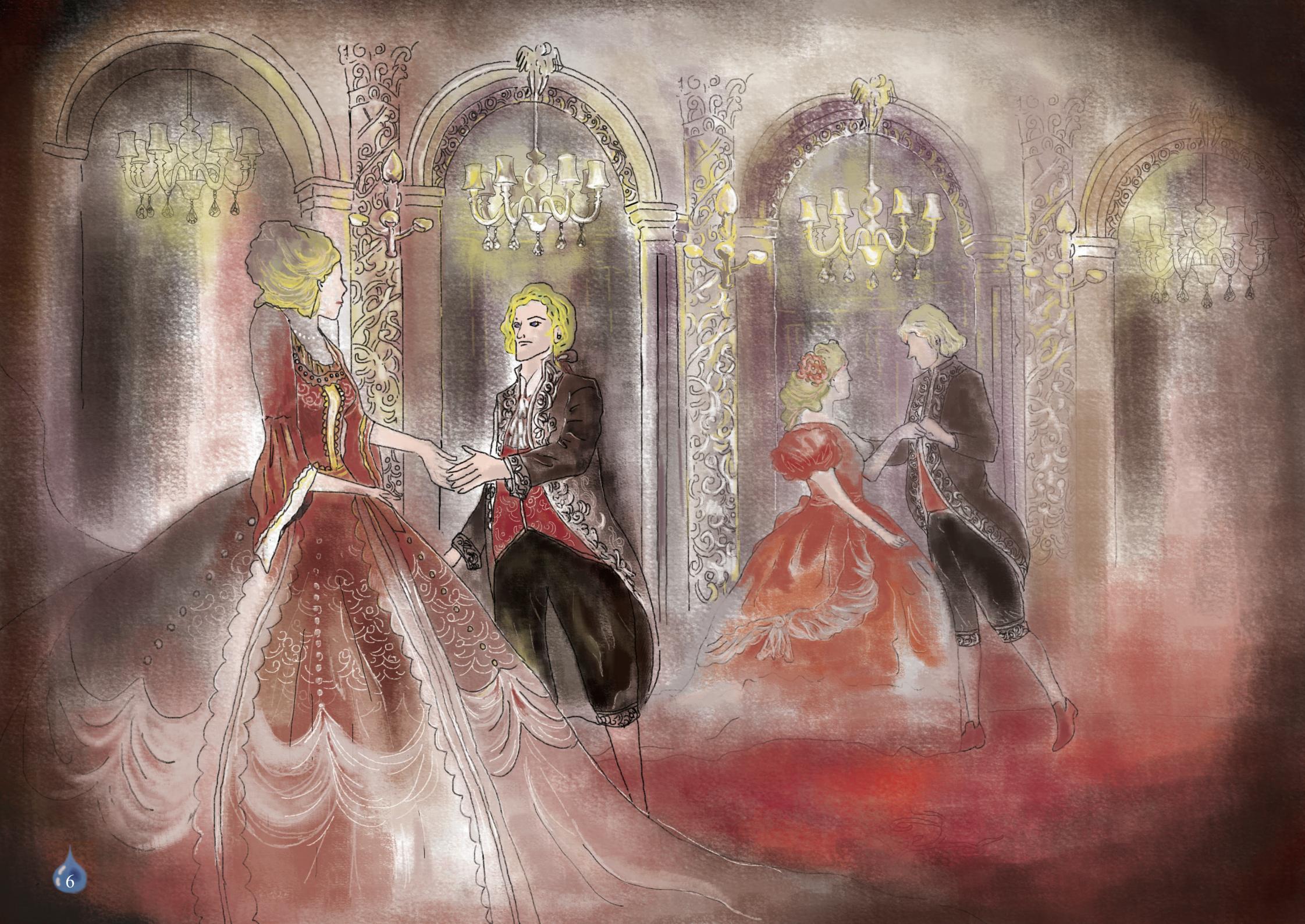
茱麗葉的表哥，性情暴躁，後為羅密歐所打死。

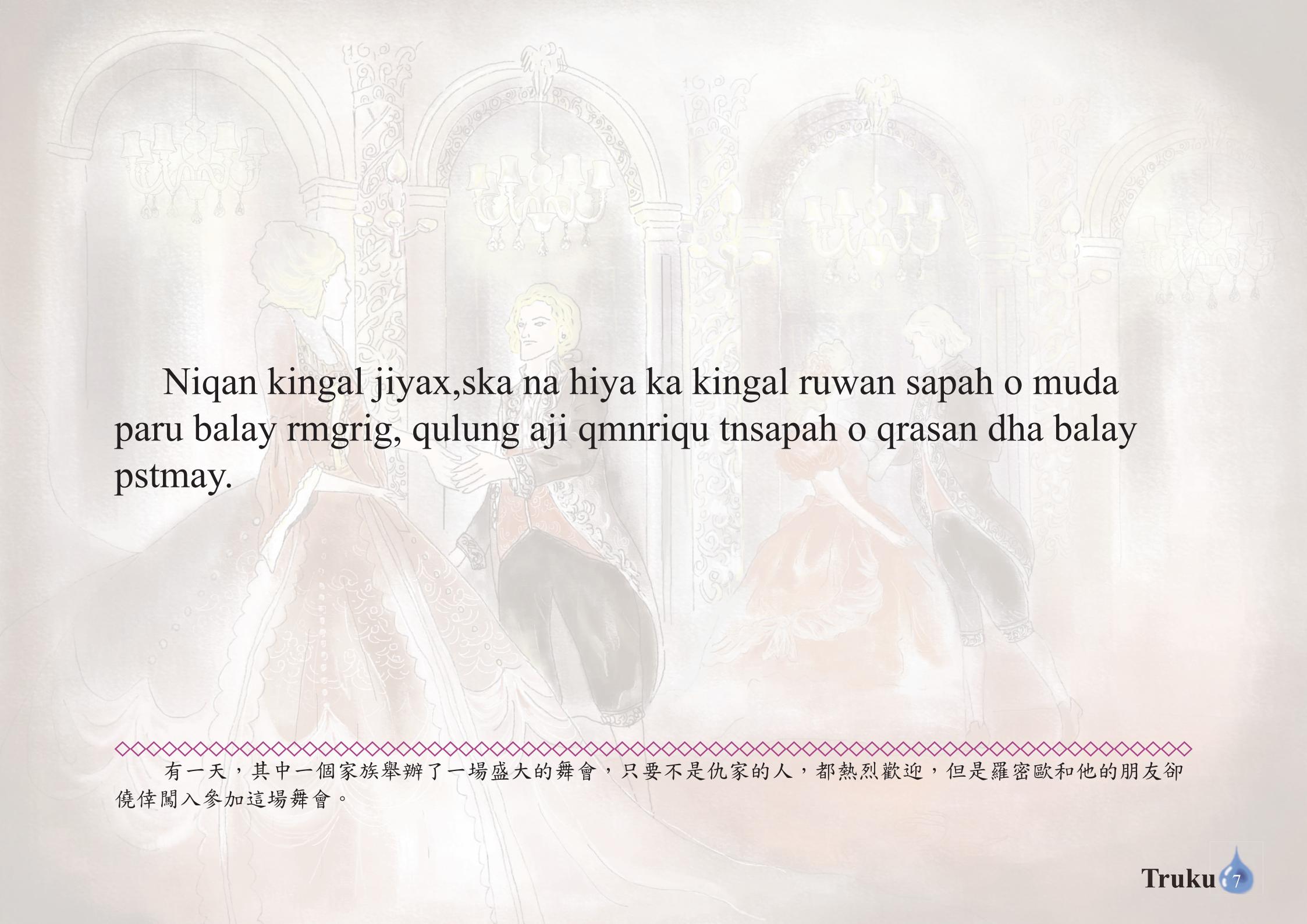

Gaga alang Weyruna o niqan dha paru bi lutut sapah, dha lutut sapah nii o mqnriqu balay, ida qulung mstrung o msluluy bi mkeekan, manu saw kiya qmhdu prrawa kana alang kdjiyax.

在維洛那城裡有兩個大家族，而這兩個家族原本就是世仇，只要相遇碰面就會吵架起衝突，因此也常常破壞整個城鎮的安寧。

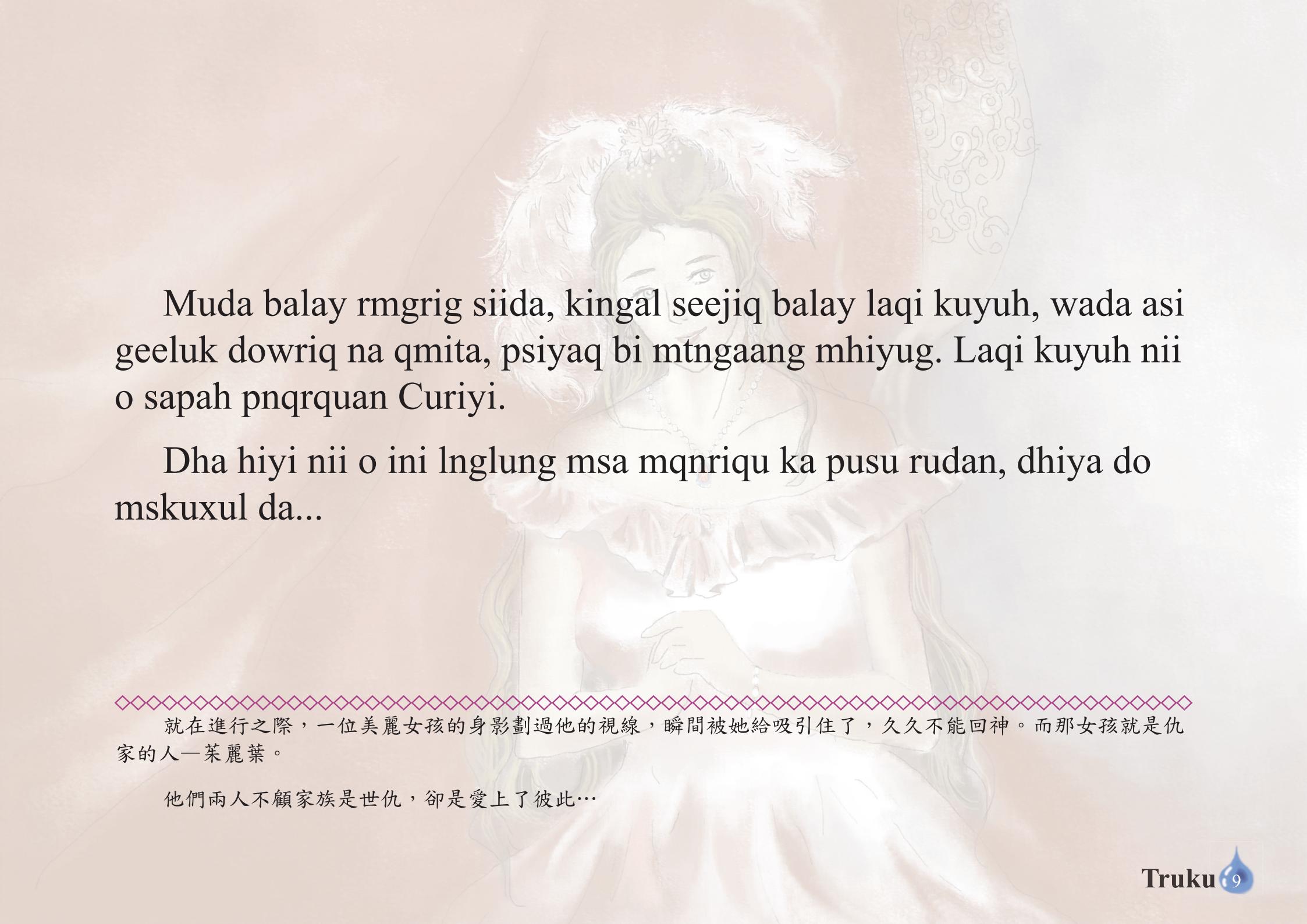

Niqan kingal jiyax, ska na hiya ka kingal ruwan sapah o muda
paru balay rmgrig, qulung aji qmnriqu tnsapah o qrasan dha balay
pstmay.

有一天，其中一個家族舉辦了一場盛大的舞會，只要不是仇家的人，都熱烈歡迎，但是羅密歐和他的朋友卻
僥倖闖入參加這場舞會。

Muda balay rmgrig siida, kingal seejiq balay laqi kuyuh, wada asi
geeluk dowriq na qmita, psiyaq bi mtngaang mhiyug. Laqi kuyuh nii
o sapah pnqrquan Curiyi.

Dha hiyi nii o ini lenglung msa mqnriqu ka pusu rudan, dhiya do
mskuxul da...

就在進行之際，一位美麗女孩的身影劃過他的視線，瞬間被她給吸引住了，久久不能回神。而那女孩就是仇家的人—茱麗葉。

他們兩人不顧家族是世仇，卻是愛上了彼此…

Mskuxul ska rgrigan ka Rumiow ni Curiyi

Babaw rmnegrig, Rumiow o powsa qruy dqras musa brah
Criyaan ni hmkraw dmui baga na rmngaw “Ini ta bi kla, Cyupit Utux
empgealu ka nii pddui baga su ni baga mu, mtduwa ku tmunguh
hug?”

“Tayal wah! Utux empgealu Cyupit, tayal dahu su rmngaw” msa
rmngaw ka Curiyi.

“Angal ka bnkgan Cyupit utux empgealu,nasi su ini ngali dga
mha naqih balay kuxul na, yaku uri o mha naqih bi kuxul mu uri”
msa ka Rumiow.

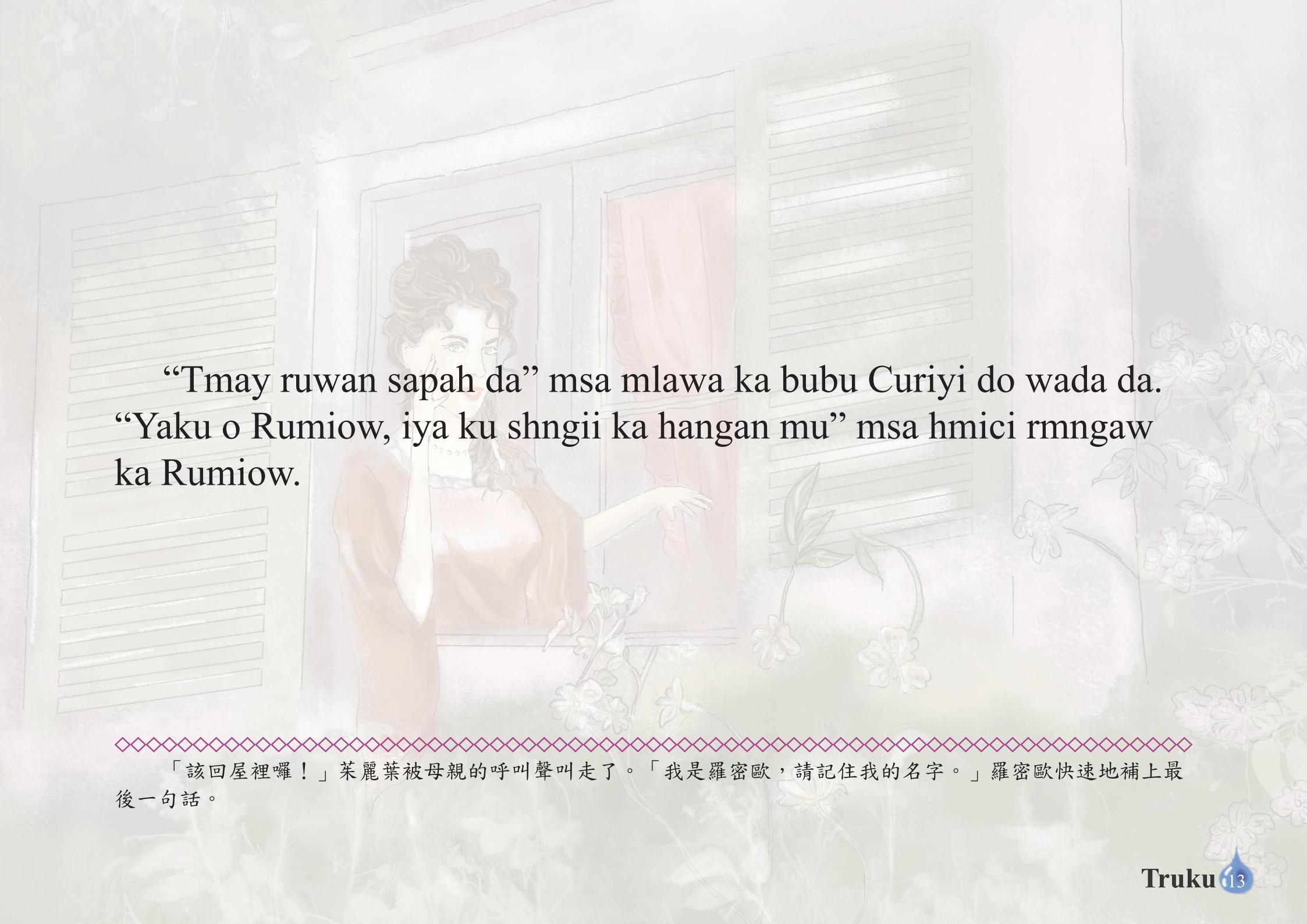
舞池邂逅讓羅密歐與茱麗葉相愛

舞會結束後，羅密歐戴著面具走向茱麗葉，伸手握起她的手說：「對不起，是愛神邱比特將妳我的手牽在一起，可否吻它一下。」

「好個愛神邱比特，你也太過諂媚了吧！」茱麗葉說。

「請妳接受愛神邱比特的安排，不然他會懊悔，我也會非常失望的。」羅密歐說。

“Tmay ruwan sapah da” msa mlawa ka bubu Curiyi do wada da.
“Yaku o Rumiow, iya ku shngii ka hangan mu” msa hmici rmngaw
ka Rumiow.

「該回屋裡囉！」茱麗葉被母親的呼叫聲叫走了。「我是羅密歐，請記住我的名字。」羅密歐快速地補上最後一句話。

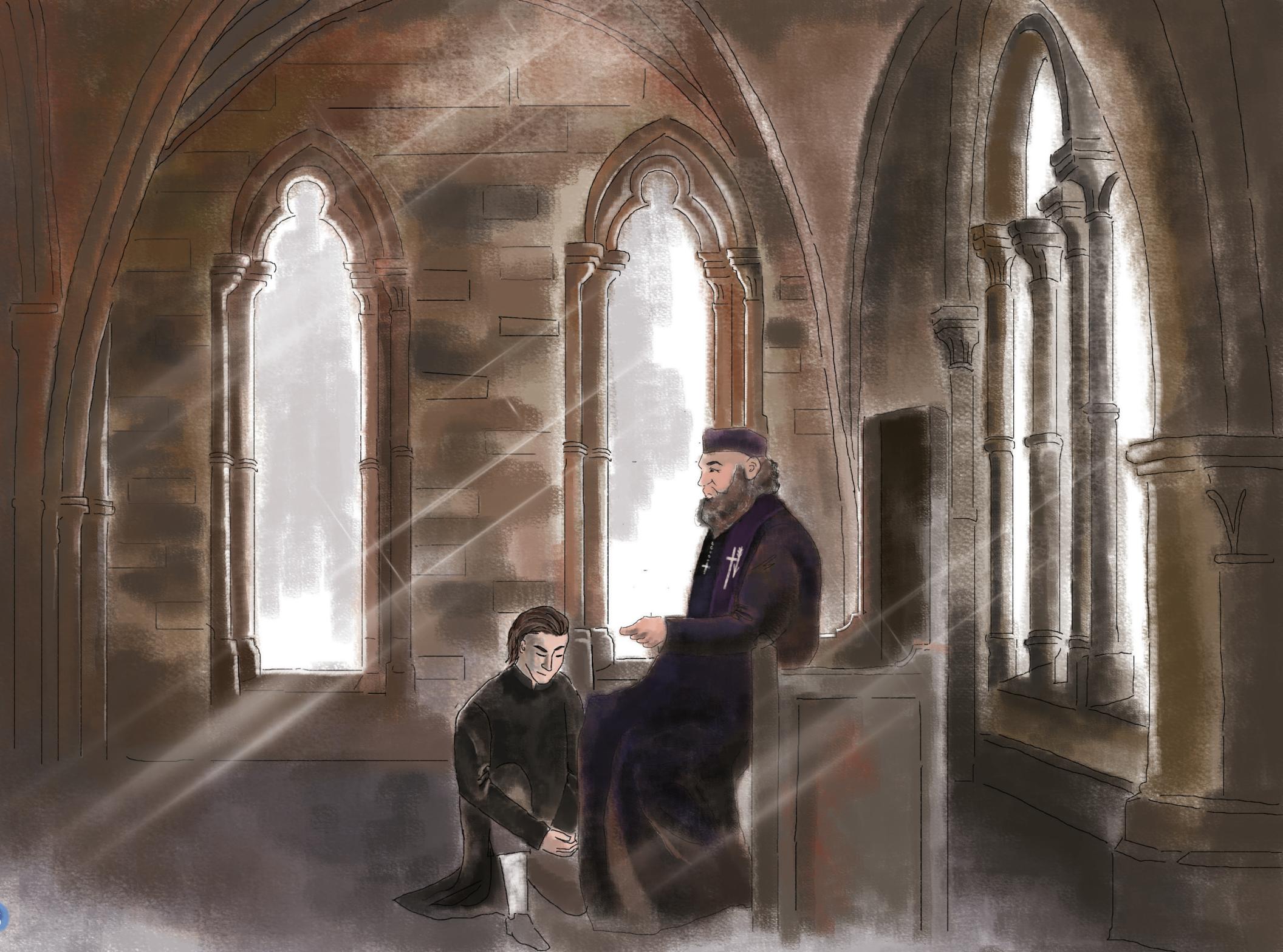
Babaw na siida Curiyi o musa ruwan sapah, bi sdahar bling sapah pmbilaq rmngaw, “Tradaw bi qtaan ka Rumiow, gaga su inu, kuxul misu balay.” Siida tnegliing truma bling sapah ini latat ka Rumiow o ini kla ka hiya.

“Ququ rmngaw wah! Curiyi. Qngqbahang ku kari paah quwaq su bi rmngaw msa smkuxul su bi knan” Aji hmut qaras na psmiyah malu kari paah Curiyi ka Rumiow.

後來茱麗葉回到房裡，倚靠在窗口輕輕說著「英俊的羅密歐啊！你在哪裡？我好喜歡你。」此時她不知道羅密歐躲在窗下並沒有離去。

「再多說一些吧！茱麗葉。我也希望聽到妳傾吐對我的愛意。」羅密歐開心地期待她能再多說些什麼甜言蜜語。

Rumiow o musa mtqita Simpu Rawruns sapah slhayan kari Utux Baraw hiya

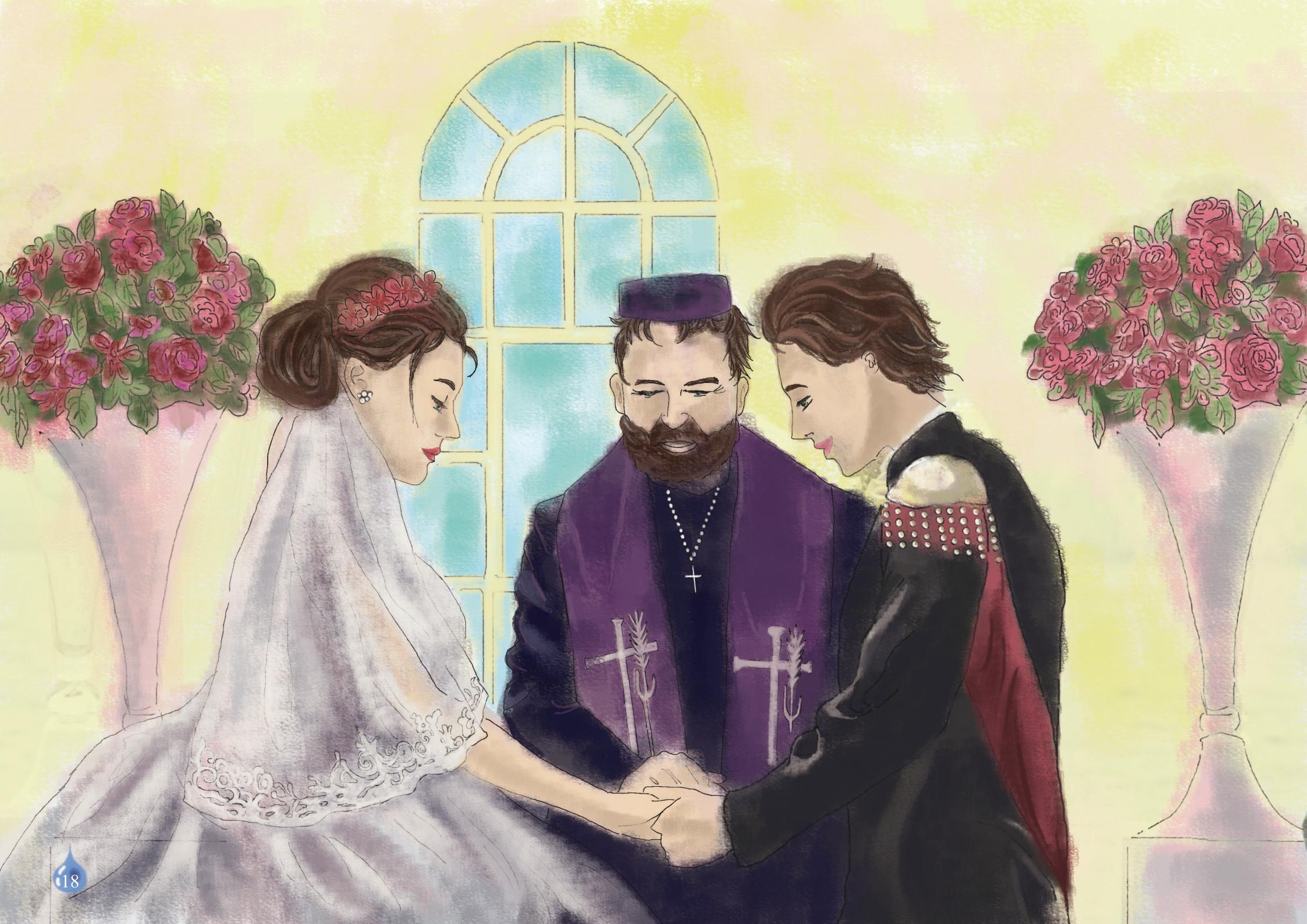
Rumiow o ida lmnglung balay malu kari pnstrngan dha hiya, ini taqi kingal rabi ni musa mtqita Simpu Rawruns sapah slhayan malu kari hiya ni rmngaw “Simpu, kuxul mu balay ka Curiyi, yami o mnpdal nami bi mtqita do mskuxul nami da, yami o empstrung nami, yahi nami smblaiq ptgaya mstrung.” Saw nii kari na ka Rumiow o hmut mtngaang mskluwi ka Simpu.

Simpu nii ga quri dha paru bi ltlutut sapah nii o mkmalu balay, musa bi ptbalay qnrquan dha ltlutut sapah nii kdjiyax, kiya ka kiya ni ini bi thii rngagan.

羅密歐來到修道院見勞倫思神父

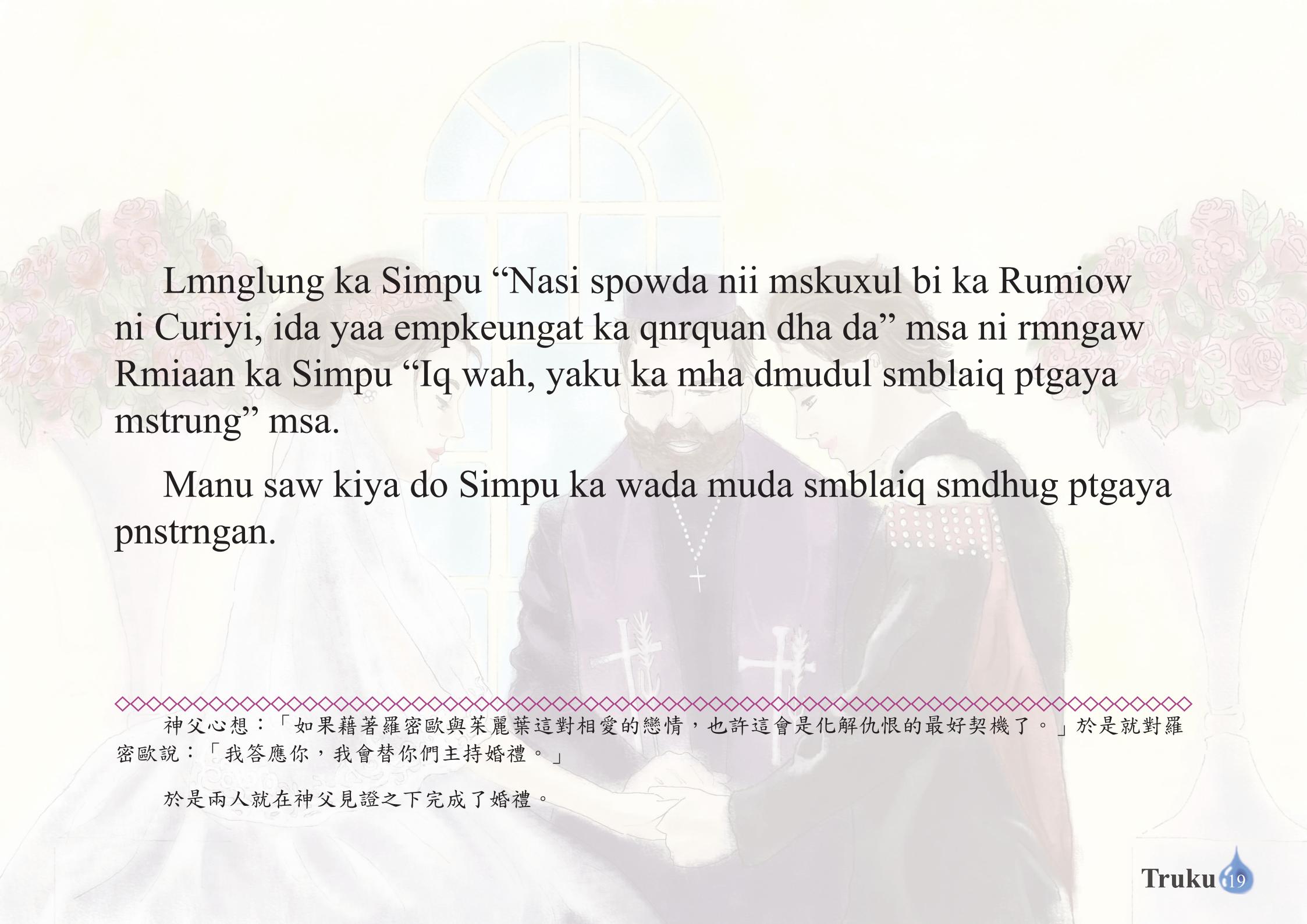
羅密歐還一直沉浸在兩人邂逅的甜言蜜語中，一整夜沒睡走到修道院找勞倫思神父：「神父，我愛上了茱麗葉，我們是一見鍾情，我想跟她結婚，想請神父替我們主持婚禮。」羅密歐的告白，頓時讓神父摸不著頭緒且有些驚訝。

神父跟這兩大家族都非常好，也想消弭仇恨常常居中協調，但終究無濟於事。

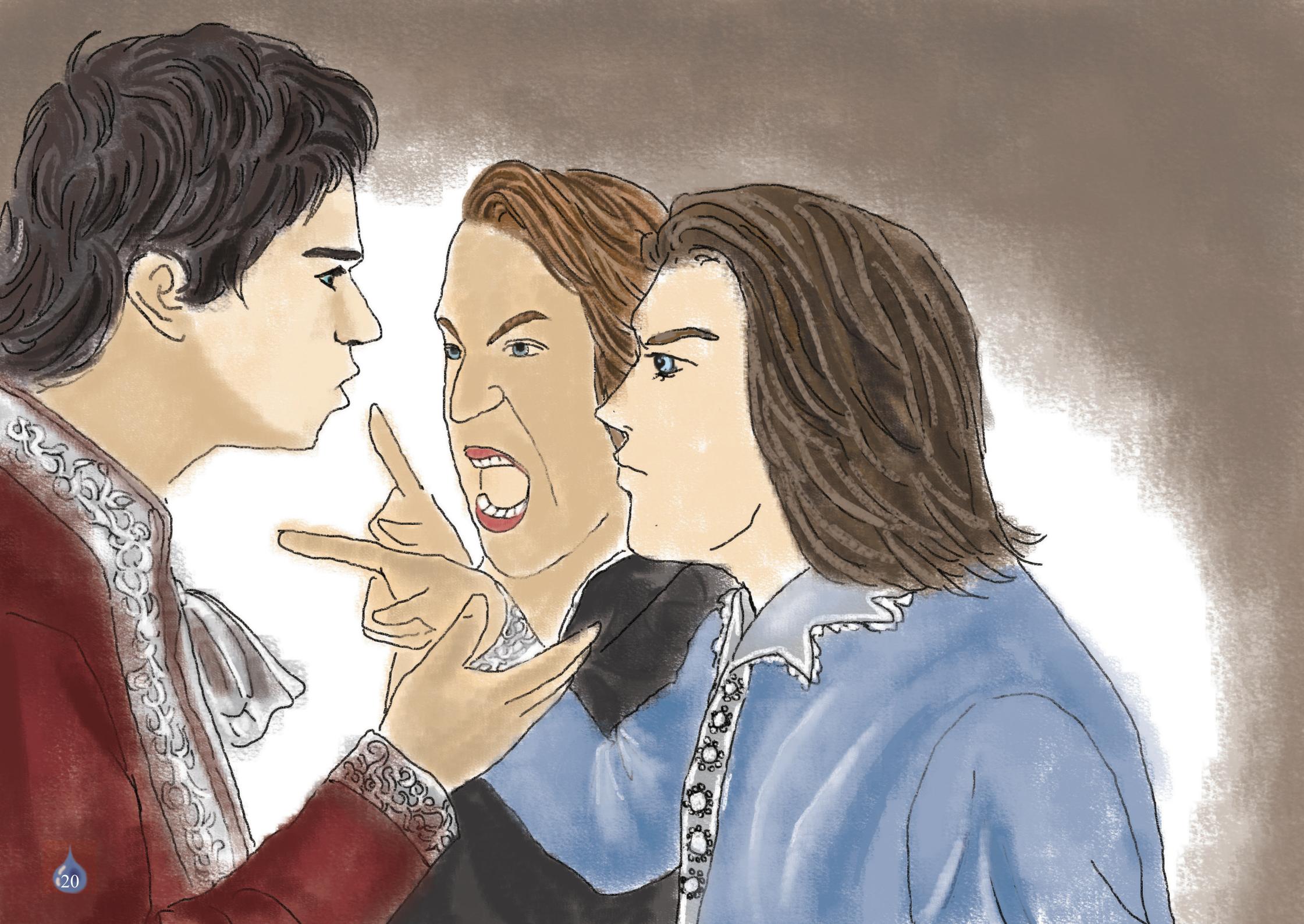
Lmnglung ka Simpu “Nasi spowda nii mskuxul bi ka Rumiow ni Curiyi, ida yaa empkeungat ka qnrquan dha da” msa ni rmngaw Rmiaan ka Simpu “Iq wah, yaku ka mha dmudul smblaiq ptgaya mstrung” msa.

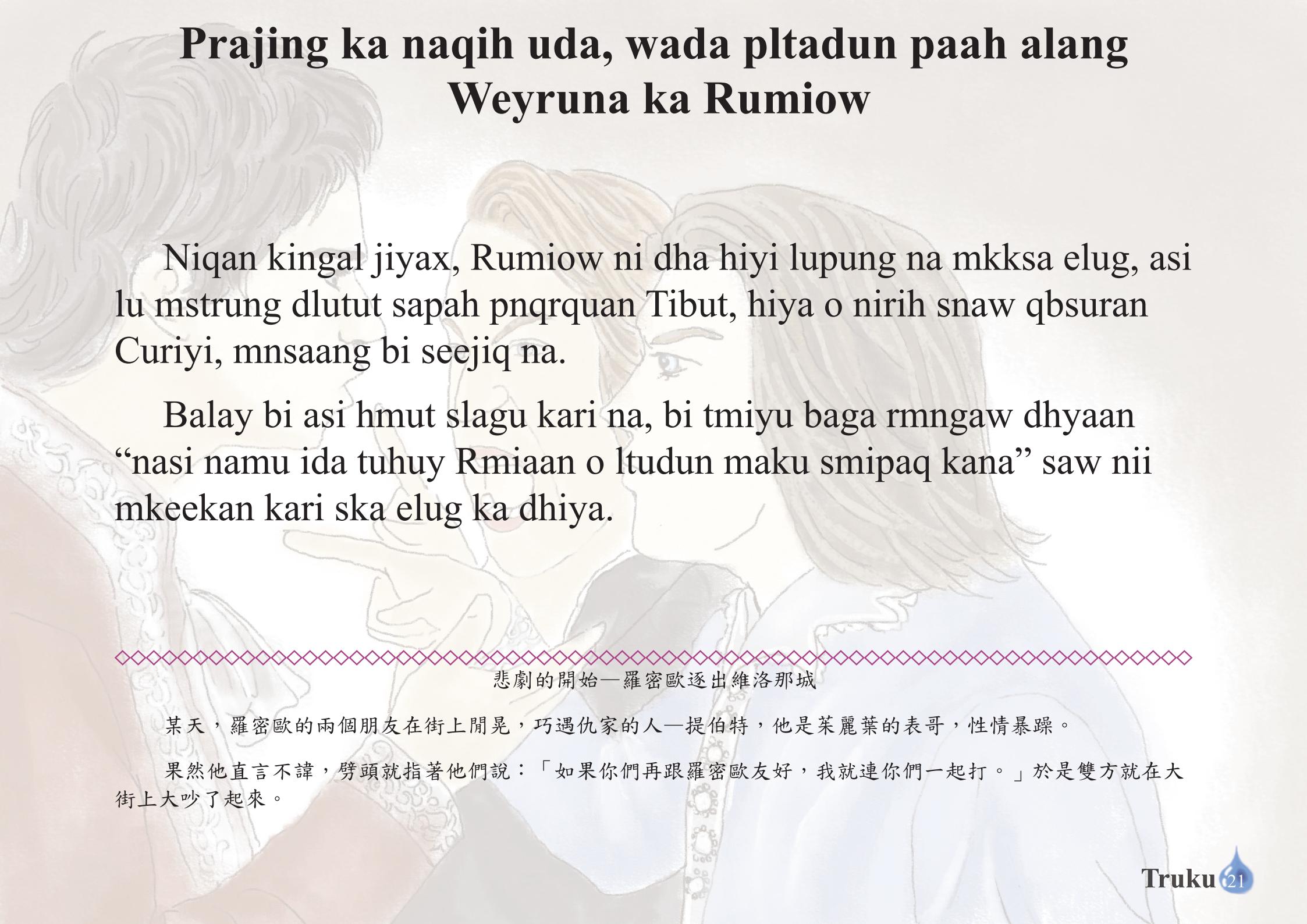
Manu saw kiya do Simpu ka wada muda smblaiq smdhug ptgaya
pnstrngan.

神父心想：「如果藉著羅密歐與茱麗葉這對相愛的戀情，也許這會是化解仇恨的最好契機了。」於是就對羅密歐說：「我答應你，我會替你們主持婚禮。」

於是兩人就在神父見證之下完成了婚禮。

Prajing ka naqih uda, wada pltadun paah alang Weyruna ka Rumiow

Niqan kingal jiyax, Rumiow ni dha hiyi lupung na mkksa elug, asi lu mstrung dlutut sapah pnqrquan Tibut, hiya o niri snaw qbsuran Curiyi, mnsaang bi seejiq na.

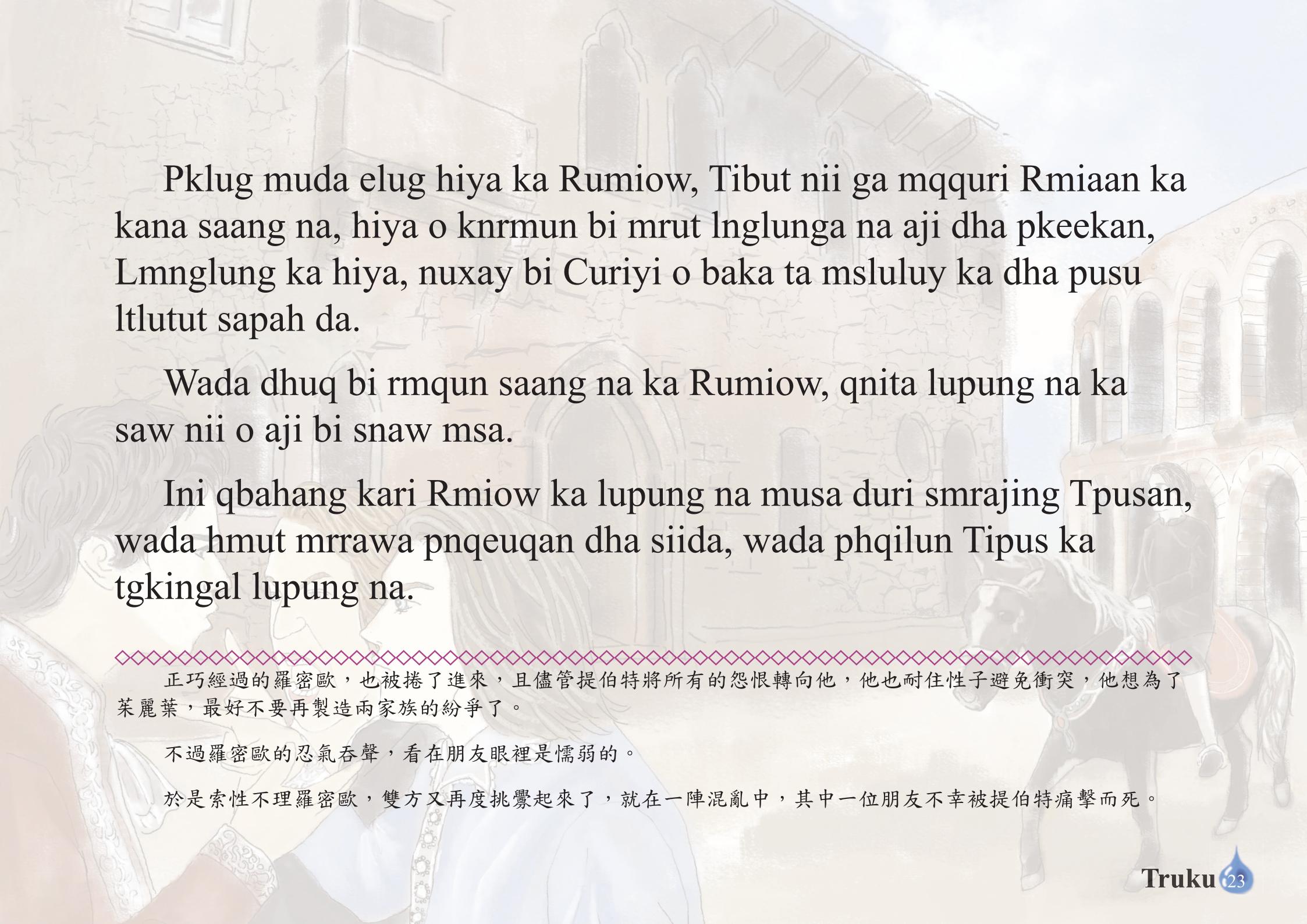
Balay bi asi hmut slagu kari na, bi tmiyu baga rmngaw dhyaan “nasi namu ida tuhuy Rmiaan o ltudun maku smipaq kana” saw nii mkeekan kari ska elug ka dhiya.

悲劇的開始—羅密歐逐出維洛那城

某天，羅密歐的兩個朋友在街上閒晃，巧遇仇家的人—提伯特，他是茱麗葉的表哥，性情暴躁。

果然他直言不諱，劈頭就指著他們說：「如果你們再跟羅密歐友好，我就連你們一起打。」於是雙方就在大街上大吵了起來。

Pklug muda elug hiya ka Rumiow, Tibut nii ga mqquri Rmiaan ka kana saang na, hiya o knrmun bi mrut lnglunga na aji dha pkeekan, Lmnglung ka hiya, nuxay bi Curiyi o baka ta msluluy ka dha pusu ltlutut sapah da.

Wada dhuq bi rmqun saang na ka Rumiow, qnita lupung na ka saw nii o aji bi snaw msa.

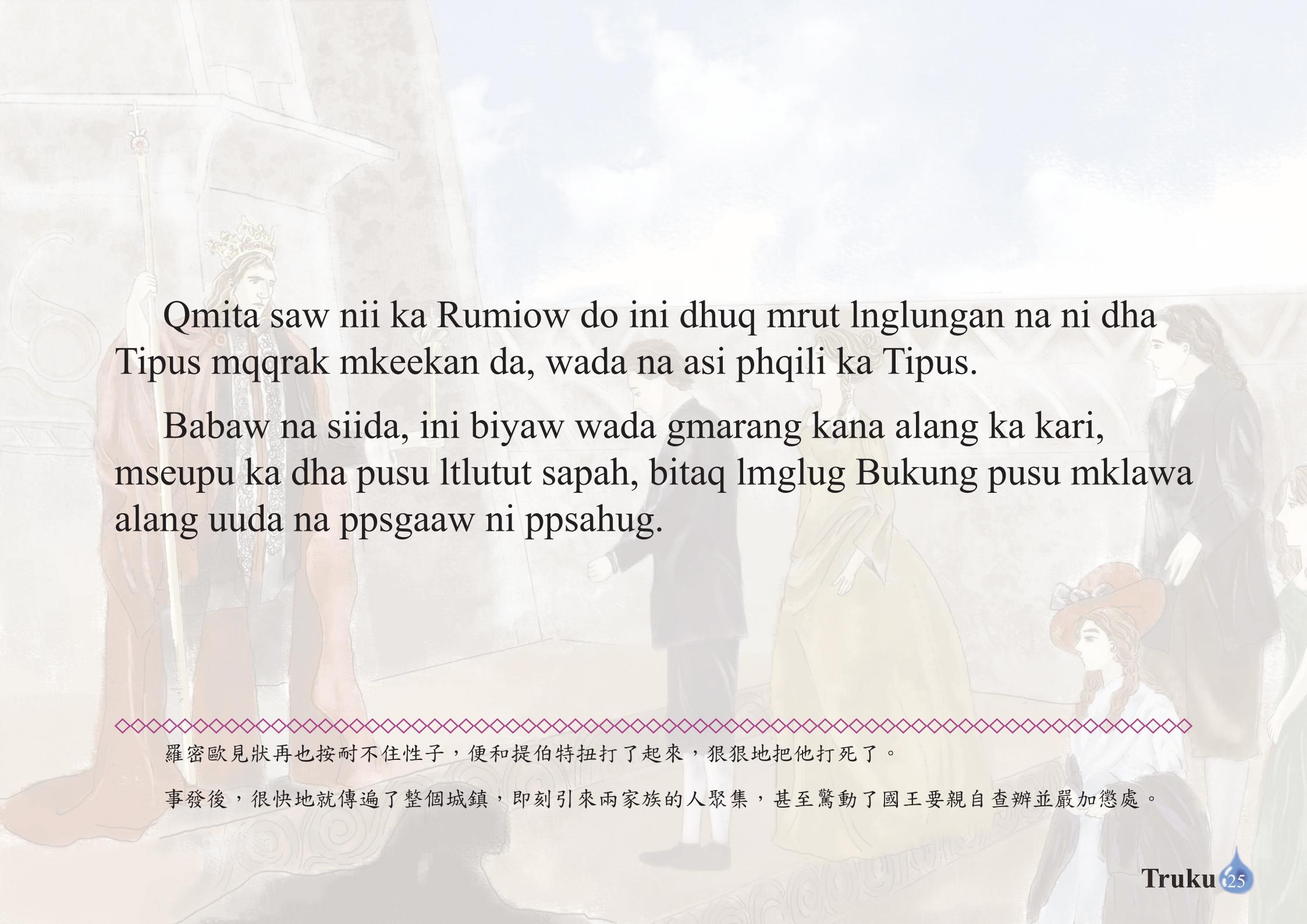
Ini qbahang kari Rmiow ka lupung na musa duri smrajing Tpusan, wada hmut mrrawa pnqueuqan dha siida, wada phqilun Tipus ka tgkingal lupung na.

正巧經過的羅密歐，也被捲了進來，且儘管提伯特將所有的怨恨轉向他，他也耐住性子避免衝突，他想為了茱麗葉，最好不要再製造兩家族的紛爭了。

不過羅密歐的忍氣吞聲，看在朋友眼裡是懦弱的。

於是索性不理羅密歐，雙方又再度挑釁起來了，就在一陣混亂中，其中一位朋友不幸被提伯特痛擊而死。

Qmita saw nii ka Rumiow do ini dhuq mrut lenglungan na ni dha
Tipus mqqrak mkeekan da, wada na asi phqili ka Tipus.

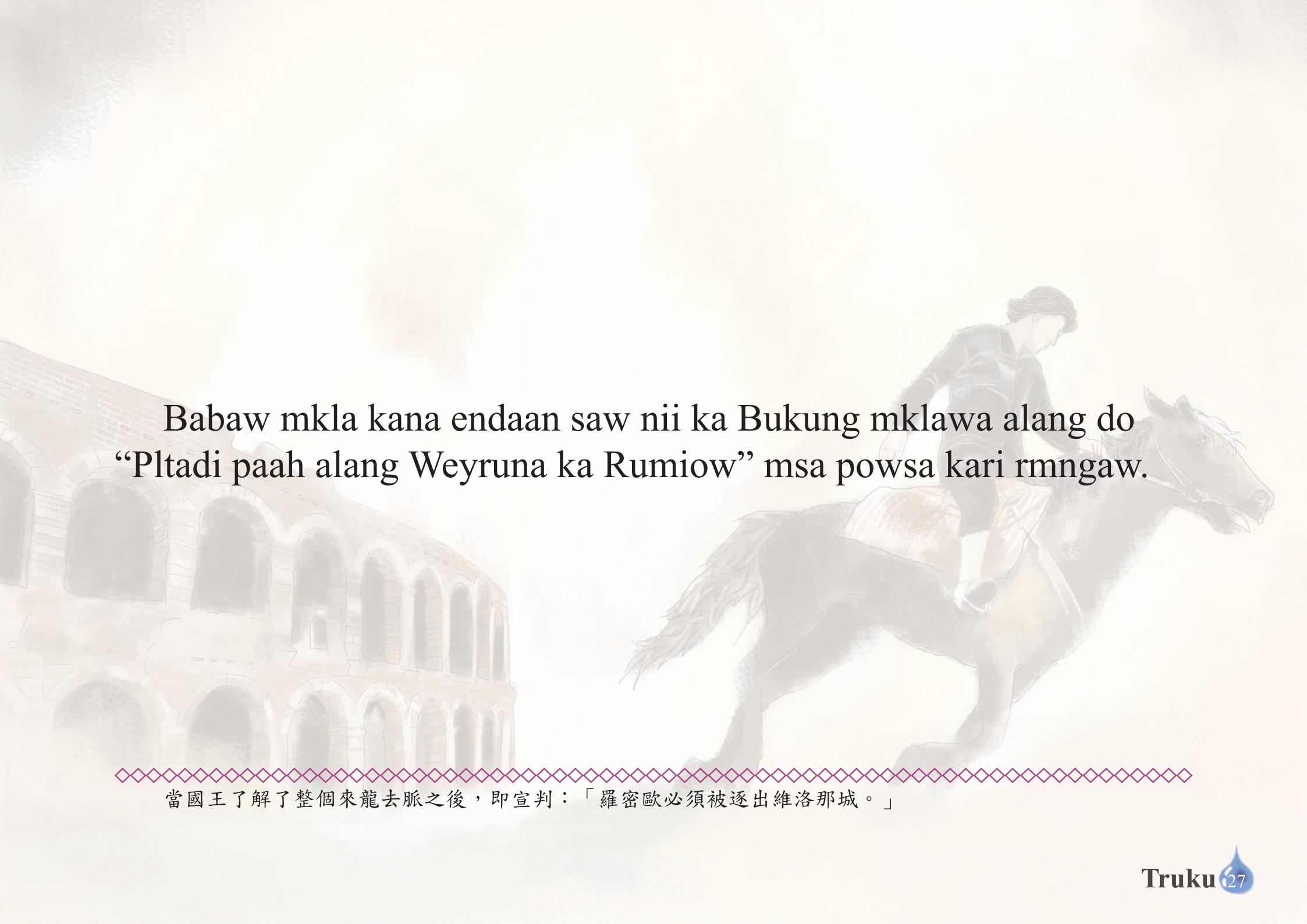
Babaw na siida, ini biyaw wada gmarang kana alang ka kari,
mseupu ka dha pusu ltlutut sapah, bitaq lmglug Bukung pusu mklawa
alang uuda na ppsgaaw ni ppsahug.

羅密歐見狀再也按耐不住性子，便和提伯特扭打了起來，狠狠地把他打死了。

事發後，很快地就傳遍了整個城鎮，即刻引來兩家族的人聚集，甚至驚動了國王要親自查辦並嚴加懲處。

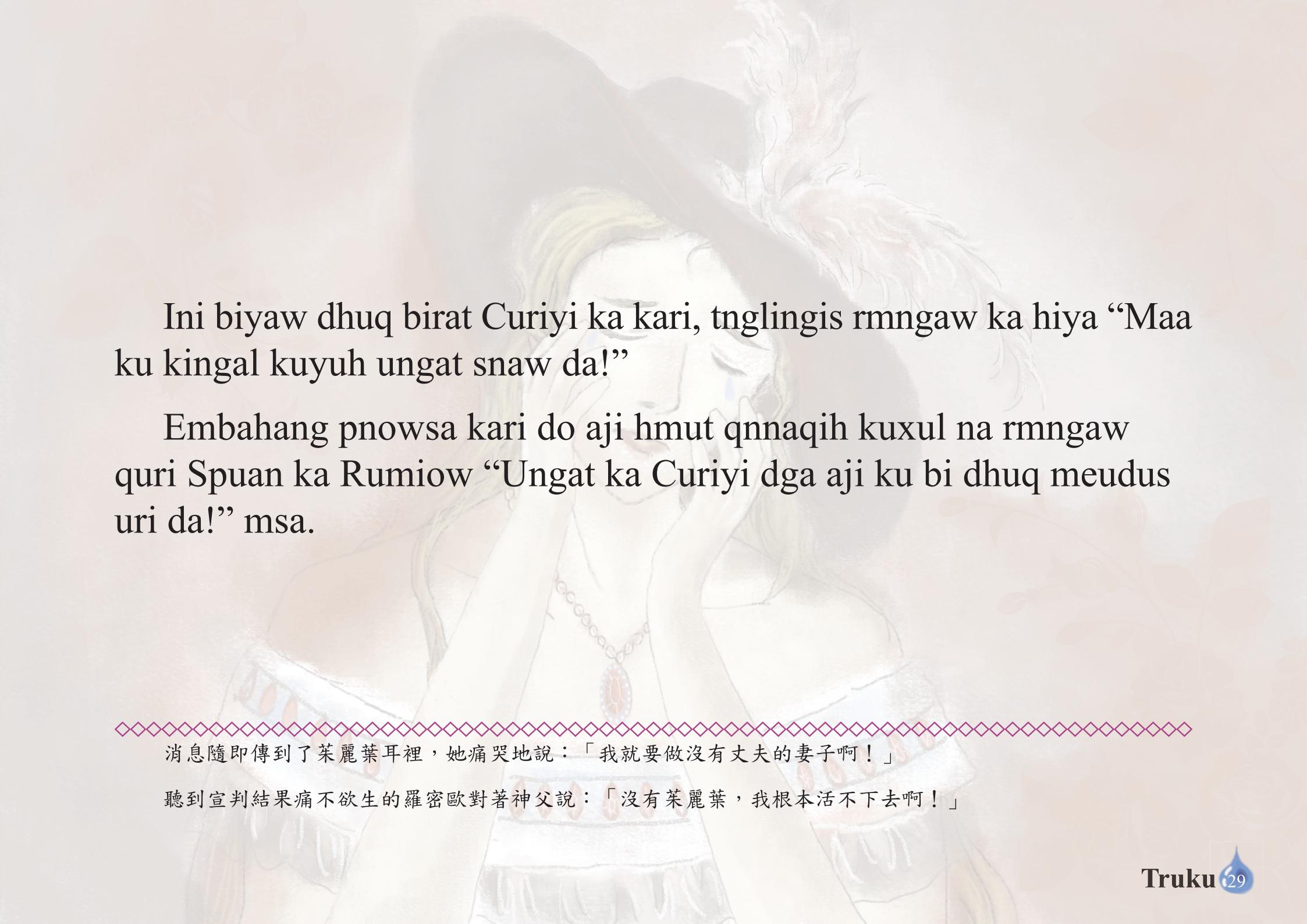

Babaw mkla kana endaan saw nii ka Bukung mklawa alang do
“Pltadi paah alang Weyruna ka Rumiow” msa powsa kari rmngaw.

當國王了解了整個來龍去脈之後，即宣判：「羅密歐必須被逐出維洛那城。」

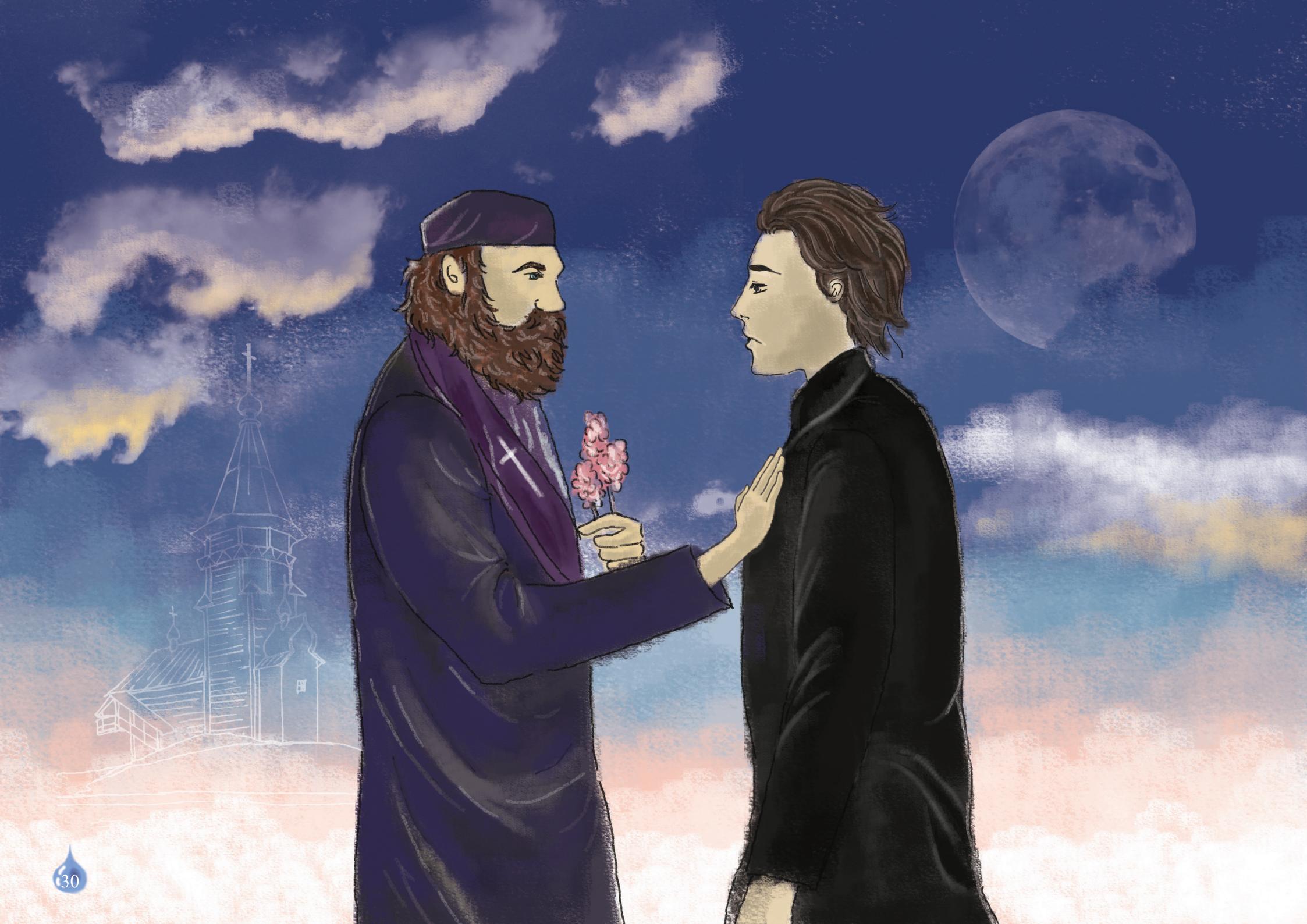
Ini biyaw dhuq birat Curiyi ka kari, tnglingis rmngaw ka hiya “Maa ku kingal kuyuh ungar snaw da!”

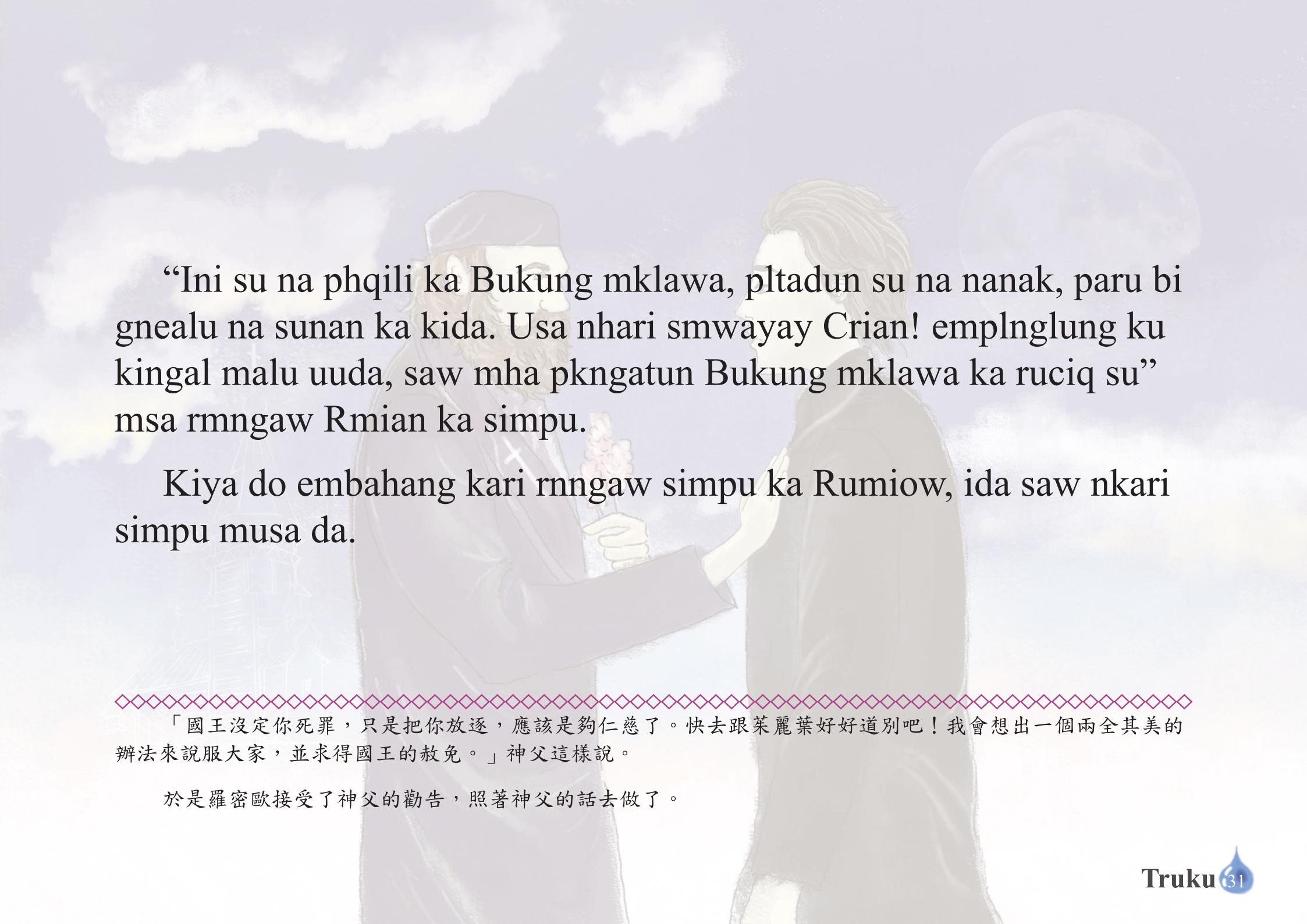
Embahang pnowsa kari do aji hmut qnnaqih kuxul na rmngaw quri Spuan ka Rumiow “Ungat ka Curiyi dga aji ku bi dhuq meudus uri da!” msa.

消息隨即傳到了茱麗葉耳裡，她痛哭地說：「我就要做沒有丈夫的妻子啊！」

聽到宣判結果痛不欲生的羅密歐對著神父說：「沒有茱麗葉，我根本活不下去啊！」

“Ini su na phqili ka Bukung mklawa, pltadun su na nanak, paru bi gnealu na sunan ka kida. Usa nhari smwayay Crian! emplnglung ku kingal malu uuda, saw mha pkngatun Bukung mklawa ka ruciq su” msa rmngaw Rmian ka simpu.

Kiya do embahang kari rnngaw simpu ka Rumiow, ida saw nkari simpu musa da.

「國王沒定你死罪，只是把你放逐，應該是夠仁慈了。快去跟茱麗葉好好道別吧！我會想出一個兩全其美的辦法來說服大家，並求得國王的赦免。」神父這樣說。

於是羅密歐接受了神父的勸告，照著神父的話去做了。

Patas naqih uuda bnkgan simpu Rawruns

Mlatat paah alang Ruwayna ini psiyaq ka Rumiow, gmaaw kingal risaw pstrngan ka tama Curiyi, hiya o Paris, tradaw bi taan ni emblaiq balay.

Kiya ni mkla ka Curiyi, hiya o nkuyuh Rumiow da, aji ku bi empsruwa gnaaw tama, kiya do powda ana manu kari hmtur, kiya ka kiya ni tama na o ini qbahang, powda nanak lnglungan na muda.

Curiyi o naqih bi kuxul na tnglingis musa miing simpu rmngaw
“Simpu, aji ku bi mowsa sjiqun hyaan, jyagi ku bi wah!”

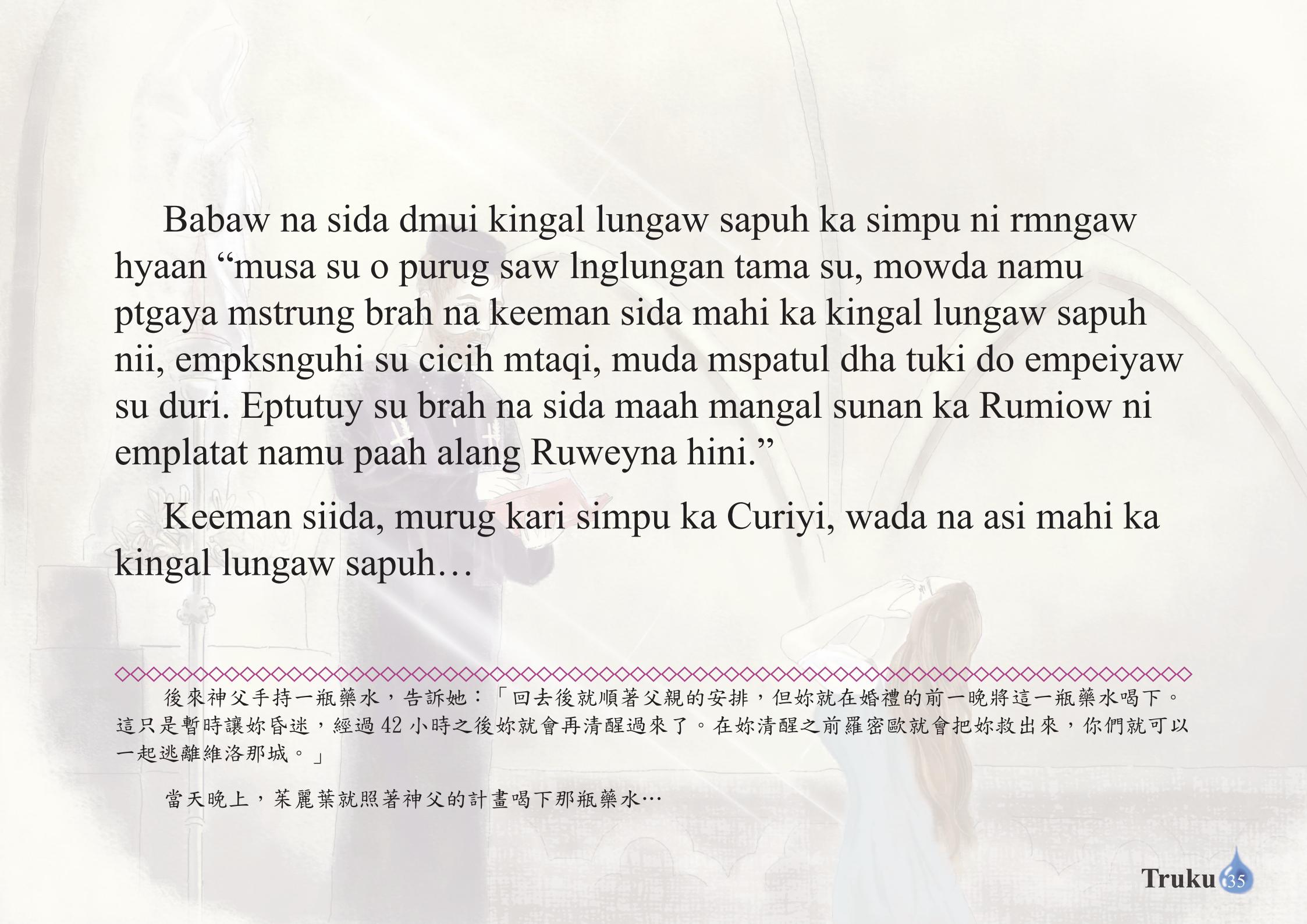
勞倫思神父悲劇的計畫

羅密歐離開維洛那城後才沒幾天，茱麗葉就被父親挑選結婚對象，是一位英俊挺拔的富貴紳士—巴里斯伯爵。

但茱麗葉心裡知道她已是羅密歐的妻子了，不可能答應父親的安排，於是用盡各種理由推辭，但父親根本不理會，盡照著自己的決定去做。

茱麗葉傷心地跑去找神父哭訴：「神父，我不能嫁給他，求你幫幫我啊！」

Babaw na sida dmui kingal lungaw sapuh ka simpu ni rmngaw hyaan “musa su o purug saw lenglungan tama su, mowda namu ptgaya mstrung brah na keeman sida mahi ka kingal lungaw sapuh nii, empksnguhi su cicih mtaqi, muda msapatul dha tuki do empeiyaw su duri. Eptutuy su brah na sida maah mangal sunan ka Rumiow ni emplatat namu paah alang Ruweyna hini.”

Keeman siida, murug kari simpu ka Curiyi, wada na asi mahi ka kingal lungaw sapuh...

後來神父手持一瓶藥水，告訴她：「回去後就順著父親的安排，但妳就在婚禮的前一晚將這一瓶藥水喝下。這只是暫時讓妳昏迷，經過 42 小時之後妳就會再清醒過來了。在妳清醒之前羅密歐就會把妳救出來，你們就可以一起逃離維洛那城。」

當天晚上，茱麗葉就照著神父的計畫喝下那瓶藥水…

Naqih uda o mkala malu uda nhari dhuq

Wada kingal jiyax mgrbu, aji hmut knskiyan ka hiyi Curiyi ni nii mhuqil da msa mskluwi kana. Hici bi do asi dha sai smku bqrus sapah na da.

Simpu o ida murug saw bnkgan uuda, smkagul seejiq musa pgkla Rmian...

壞消息總是比好消息來得快

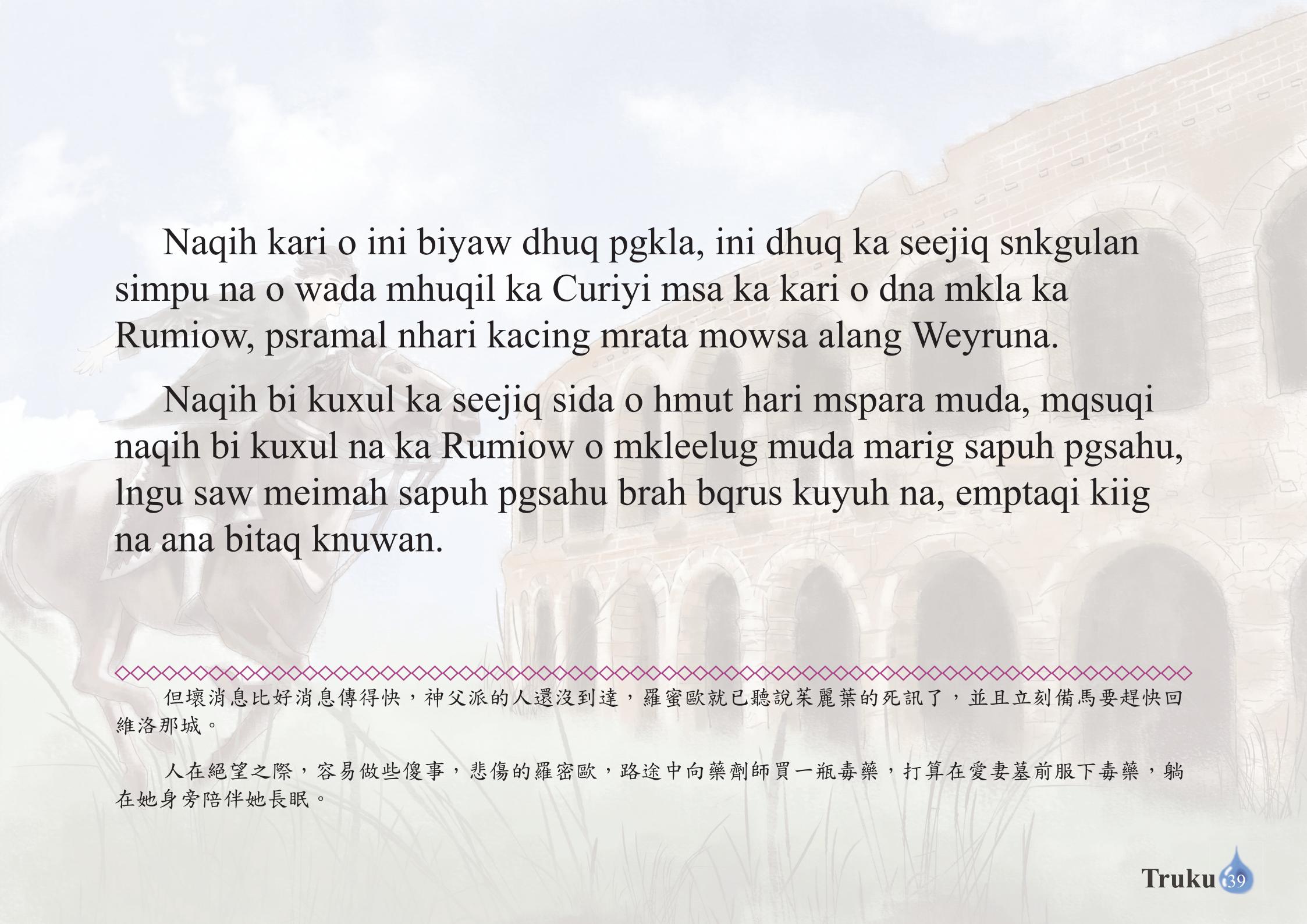
隔天清晨，所有家族的人都被一具冰冷的屍體給嚇壞了，大家都以為茱麗葉真的死了。最後就把她安葬在家族墓穴裡了。

神父就照著原定計畫派人去通知羅密歐…

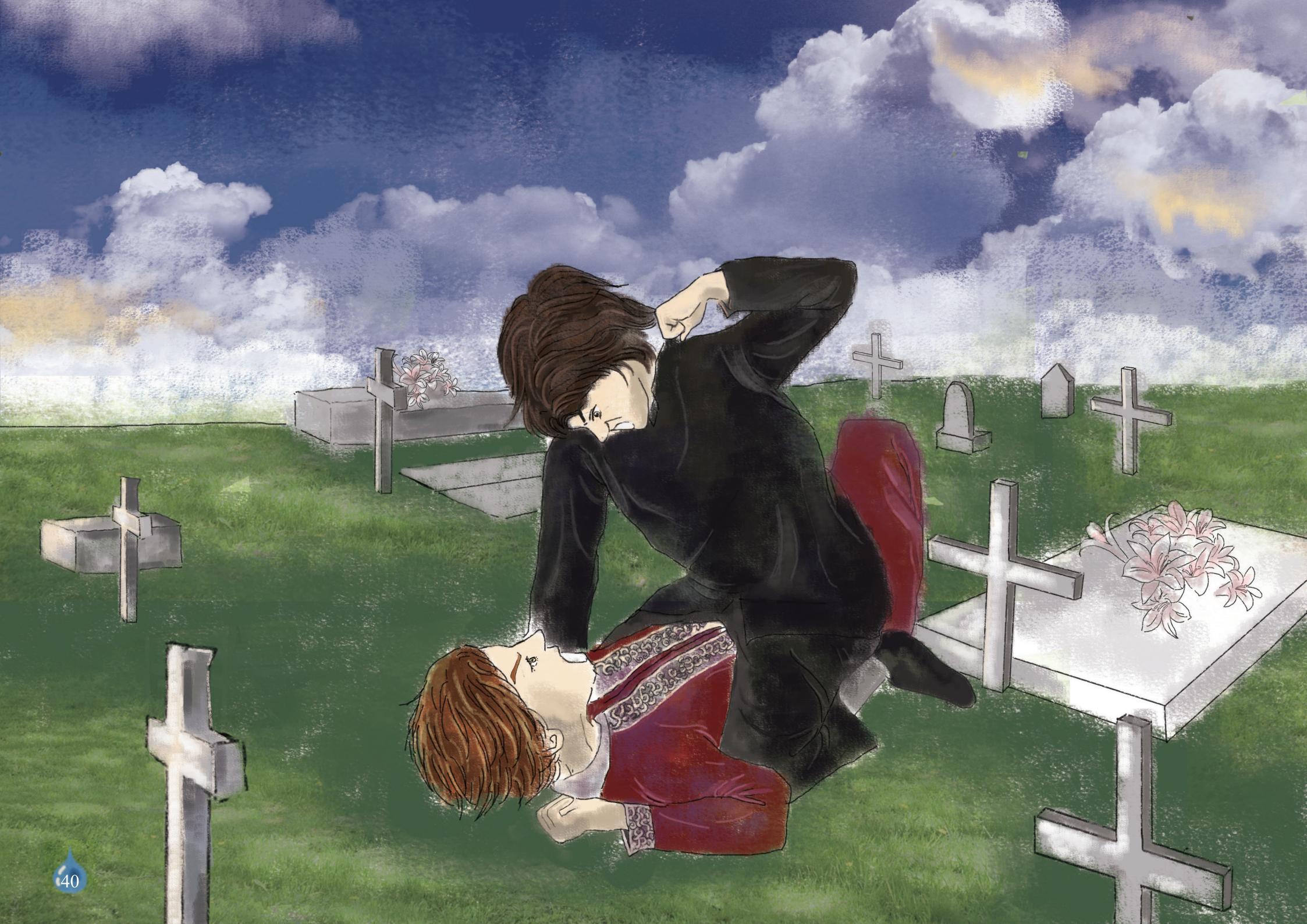
Naqih kari o ini biyaw dhuq pgkla, ini dhuq ka seejiq snkgulan simpu na o wada mhuqil ka Curiyi msa ka kari o dna mkla ka Rumiow, psramal nhari kacing mrata mowsa alang Weyruna.

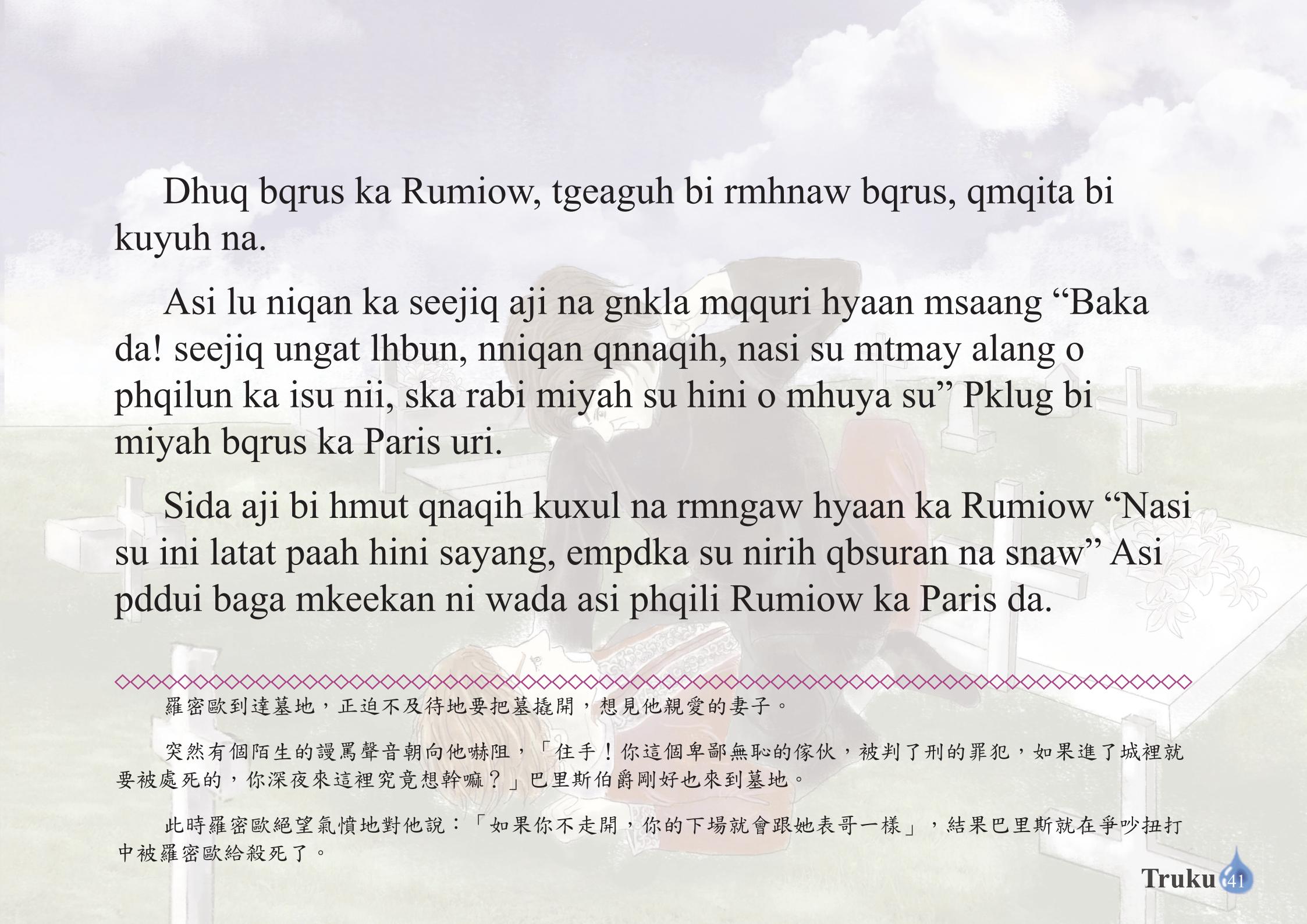
Naqih bi kuxul ka seejiq sida o hmut hari mspara muda, mqsuqi naqih bi kuxul na ka Rumiow o mkleelug muda marig sapuh pgsahu, Ingu saw meimah sapuh pgsahu brah bqrus kuyuh na, emptaqi kiig na ana bitaq knuwan.

但壞消息比好消息傳得快，神父派的人還沒到達，羅蜜歐就已聽說茱麗葉的死訊了，並且立刻備馬要趕快回維洛那城。

人在絕望之際，容易做些傻事，悲傷的羅密歐，路途中向藥劑師買一瓶毒藥，打算在愛妻墓前服下毒藥，躺在她身旁陪伴她長眠。

Dhuq bqrus ka Rumiow, tgeaguh bi rmhnaw bqrus, qmqita bi kuyuh na.

Asi lu niqan ka seejiq aji na gnkla mqquri hyaan msaang “Baka da! seejiq ungar lhbun, nniqan qnnaqih, nasi su mtmay alang o phqilun ka isu nii, ska rabi miyah su hini o mhuya su” Pklug bi miyah bqrus ka Paris uri.

Sida aji bi hmud qnaqih kuxul na rmngaw hyaan ka Rumiow “Nasi su ini latat paah hini sayang, empdka su nirih qbsuran na snaw” Asi pddui baga mkeekan ni wada asi phqili Rumiow ka Paris da.

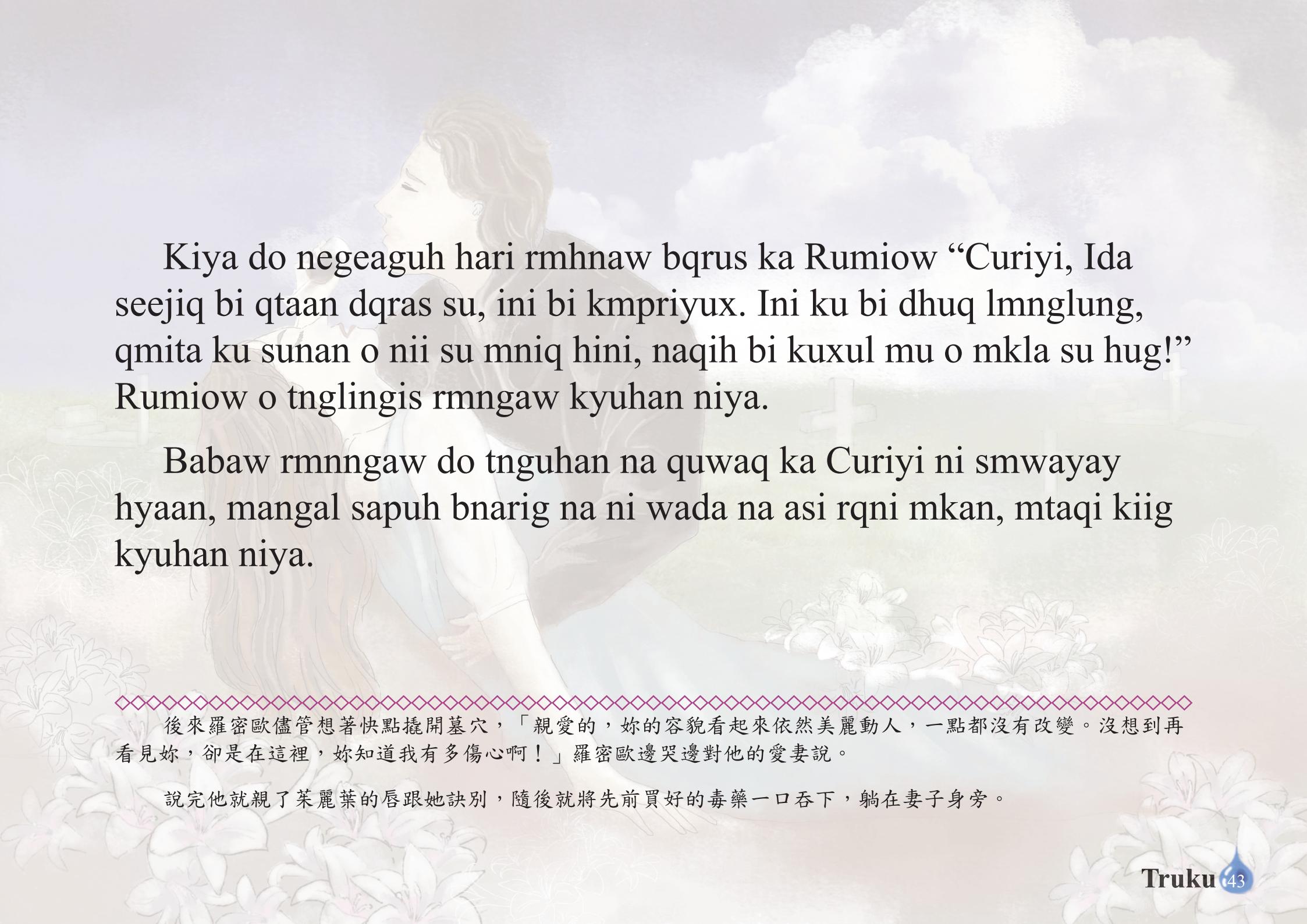

羅密歐到達墓地，正迫不及待地要把墓撬開，想見他親愛的妻子。

突然有個陌生的謾罵聲音朝向他嚇阻，「住手！你這個卑鄙無恥的傢伙，被判了刑的罪犯，如果進了城裡就要被處死的，你深夜來這裡究竟想幹嘛？」巴里斯伯爵剛好也來到墓地。

此時羅密歐絕望氣憤地對他說：「如果你不走開，你的下場就會跟她表哥一樣」，結果巴里斯就在爭吵扭打中被羅密歐給殺死了。

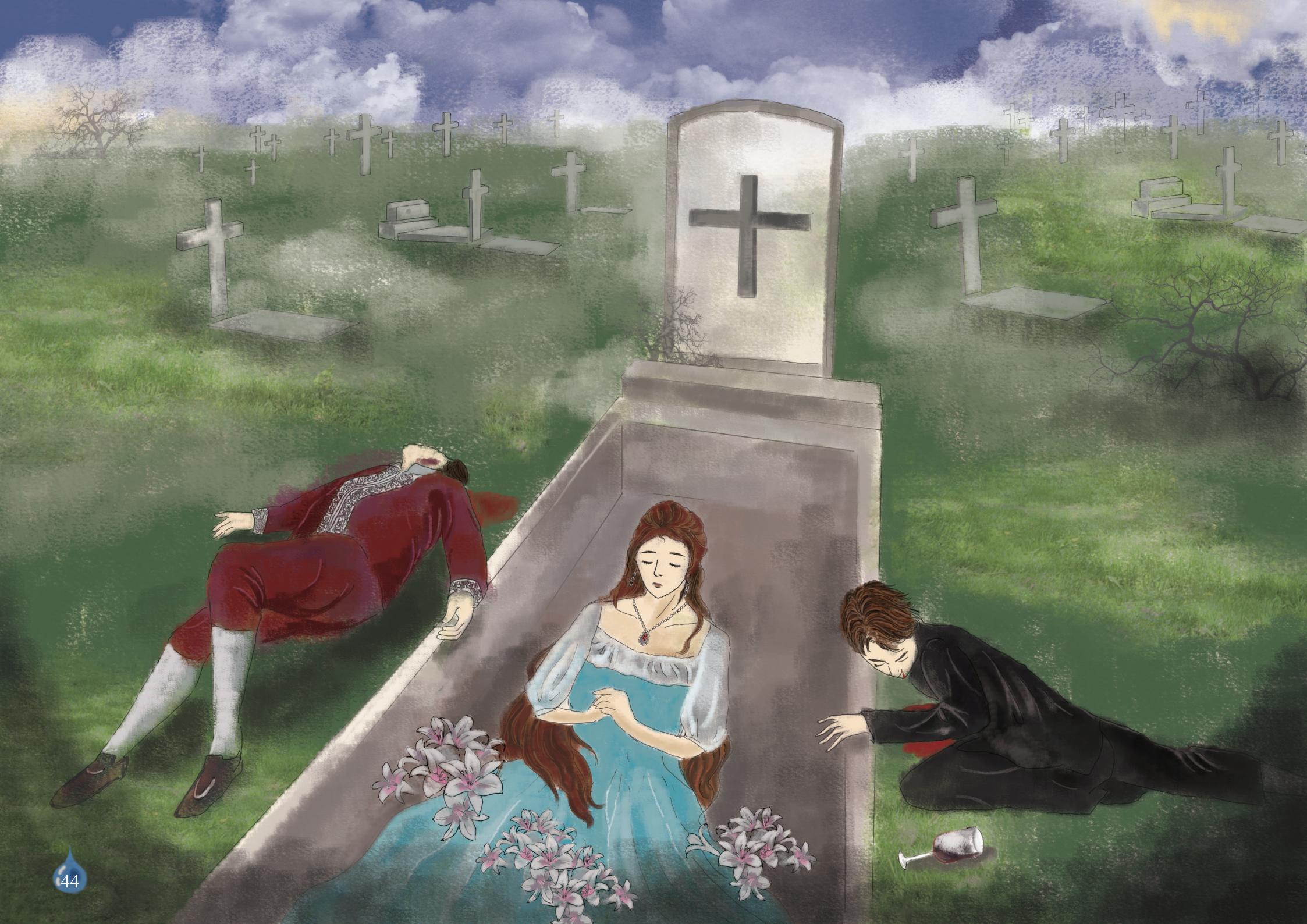
Kiya do negeaguh hari rmhnaw bqrus ka Rumiow “Curiyi, Ida seejiq bi qtaan dqras su, ini bi kmpriyux. Ini ku bi dhuq lmnglung, qmita ku sunan o nii su mniq hini, naqih bi kuxul mu o mkla su hug!” Rumiow o tnglingis rmngaw kyuhan niya.

Babaw rmnngaw do tnguhan na quwaq ka Curiyi ni smwayay hyaan, mangal sapuh bnarig na ni wada na asi rqni mkan, mtaqi kiig kyuhan niya.

後來羅密歐儘管想著快點撬開墓穴，「親愛的，妳的容貌看起來依然美麗動人，一點都沒有改變。沒想到再看見妳，卻是在這裡，妳知道我有多傷心啊！」羅密歐邊哭邊對他的愛妻說。

說完他就親了茱麗葉的唇跟她訣別，隨後就將先前買好的毒藥一口吞下，躺在妻子身旁。

Ini bi pnduwa ka uda

Bhangan simpu ka seejiq pndsan patas o ida saw jiyax dhqan ini dhuq baga Rumiow ka patas, aji bi kida msa lmnglung, kiya do mkmusa nanak bqrus pkeudus hyaan ka simpu.

Dhuq bqrus, balay bi ini pnduwa ka uuda, asi kdha hiyi Rumiow ni Paris ka qtaan simpu nii mhuqil.

Ini skla mtutuy paah ska nklwian na ka simpu o mtutuy paah ska tnqian na ka Curiyi, qtaan na ka simpu ini na qtai ka Rumiow, “Wada inu ka Rumiow? Rumiow...” msa mlawa ka hiya.

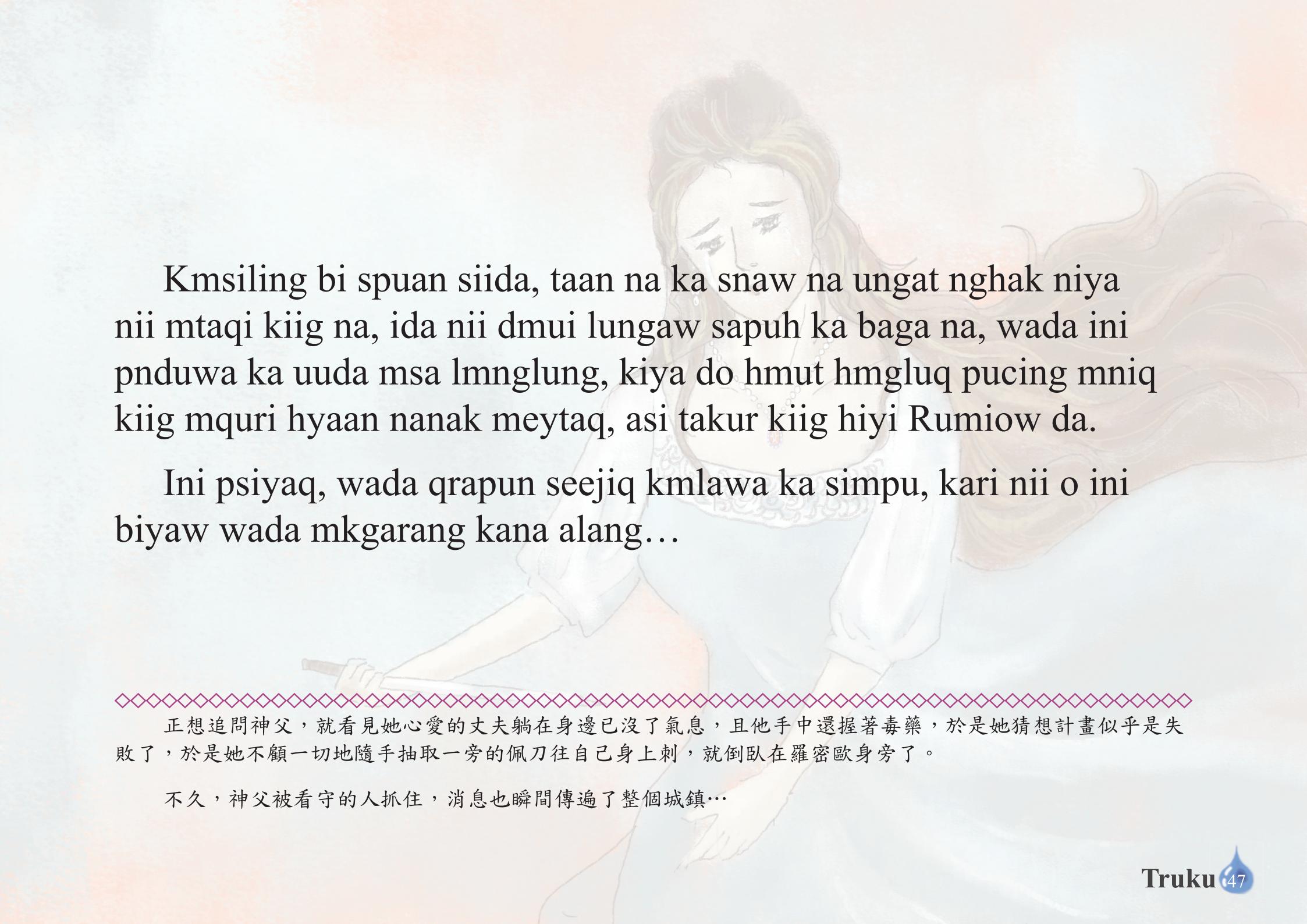
不幸的錯誤

神父聽說送訊息的人，沒有在預定的時間內將信送到羅密歐手上，又預測茱麗葉甦醒的時間快到了，心想不妙，於是想親自前往墓地要將她救出來。

到了墓地，果真不妙，神父眼前看到的是羅密歐與巴里斯兩具冰冷的屍體。

神父還來不及從驚訝中清醒，茱麗葉就從昏睡中甦醒了，她看見神父卻沒看見羅密歐，「羅密歐呢？…」她說。

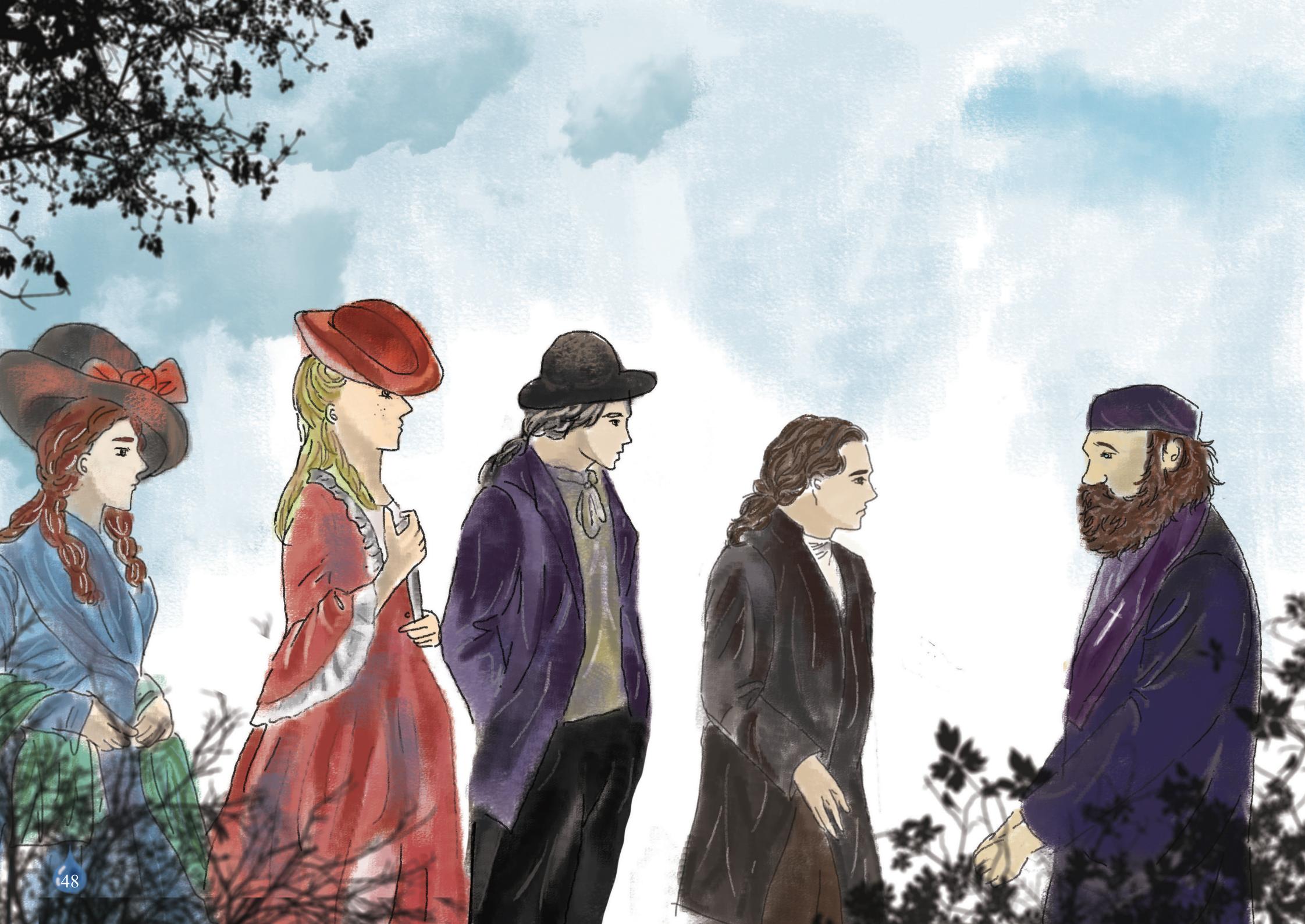
Kmsiling bi spuan siida, taan na ka snaw na ungar nghak niya
nii mtaqi kiig na, ida nii dmui lungaw sapuh ka baga na, wada ini
pnduwa ka uuda msa lmnglung, kiya do hmut hmgluq pucing mniq
kiig mquri hyaan nanak meytaq, asi takur kiig hiyi Rumiow da.

Ini psiyaq, wada qrapun seejiq kmlawa ka simpu, kari nii o ini
biyaw wada mkgarang kana alang...

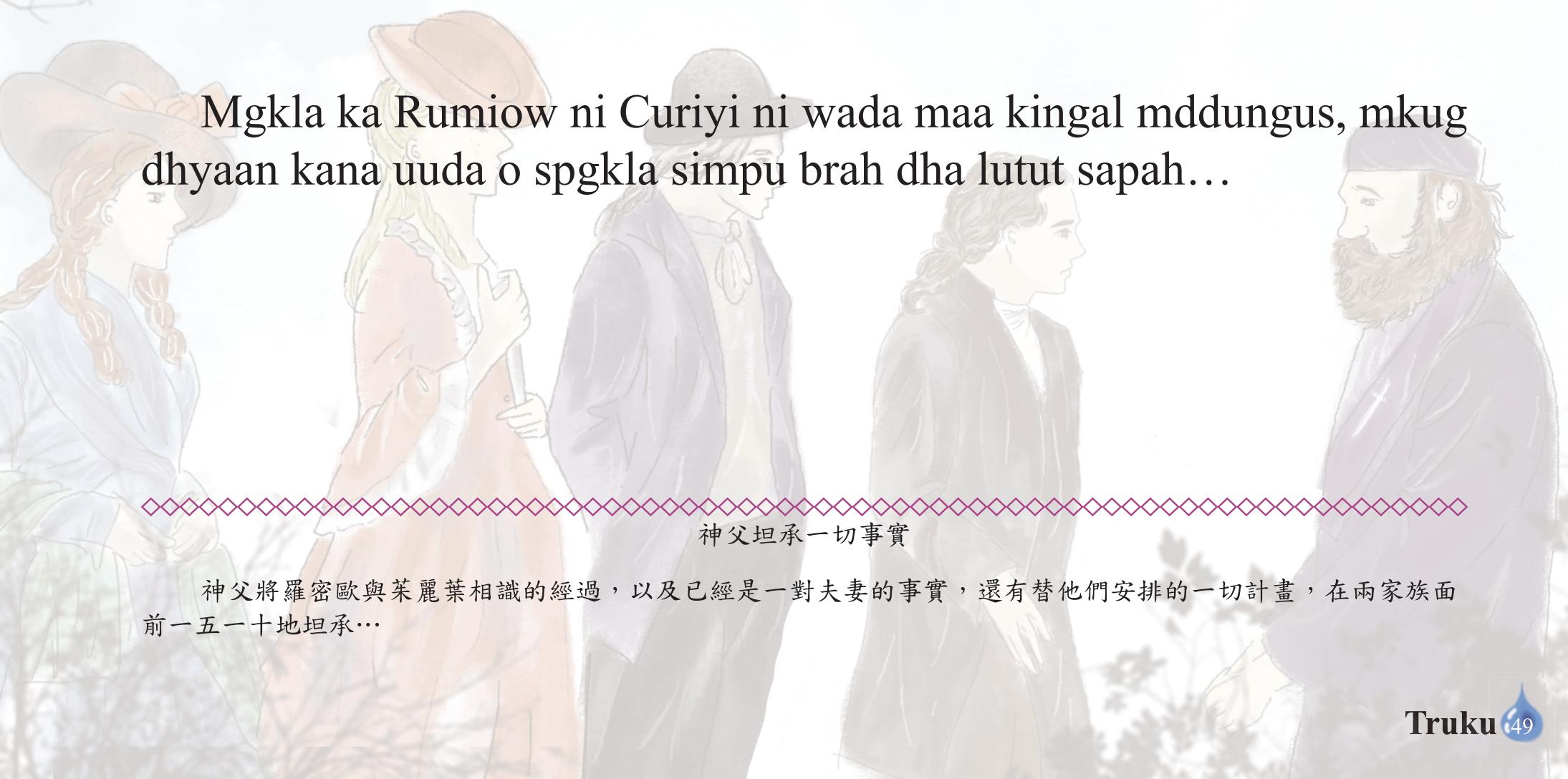
正想追問神父，就看見她心愛的丈夫躺在身邊已沒了氣息，且他手中還握著毒藥，於是她猜想計畫似乎是失敗了，於是她不顧一切地隨手抽取一旁的佩刀往自己身上刺，就倒臥在羅密歐身旁了。

不久，神父被看守的人抓住，消息也瞬間傳遍了整個城鎮…

Wada balay bi kana ka endaa nii msa ka simpu

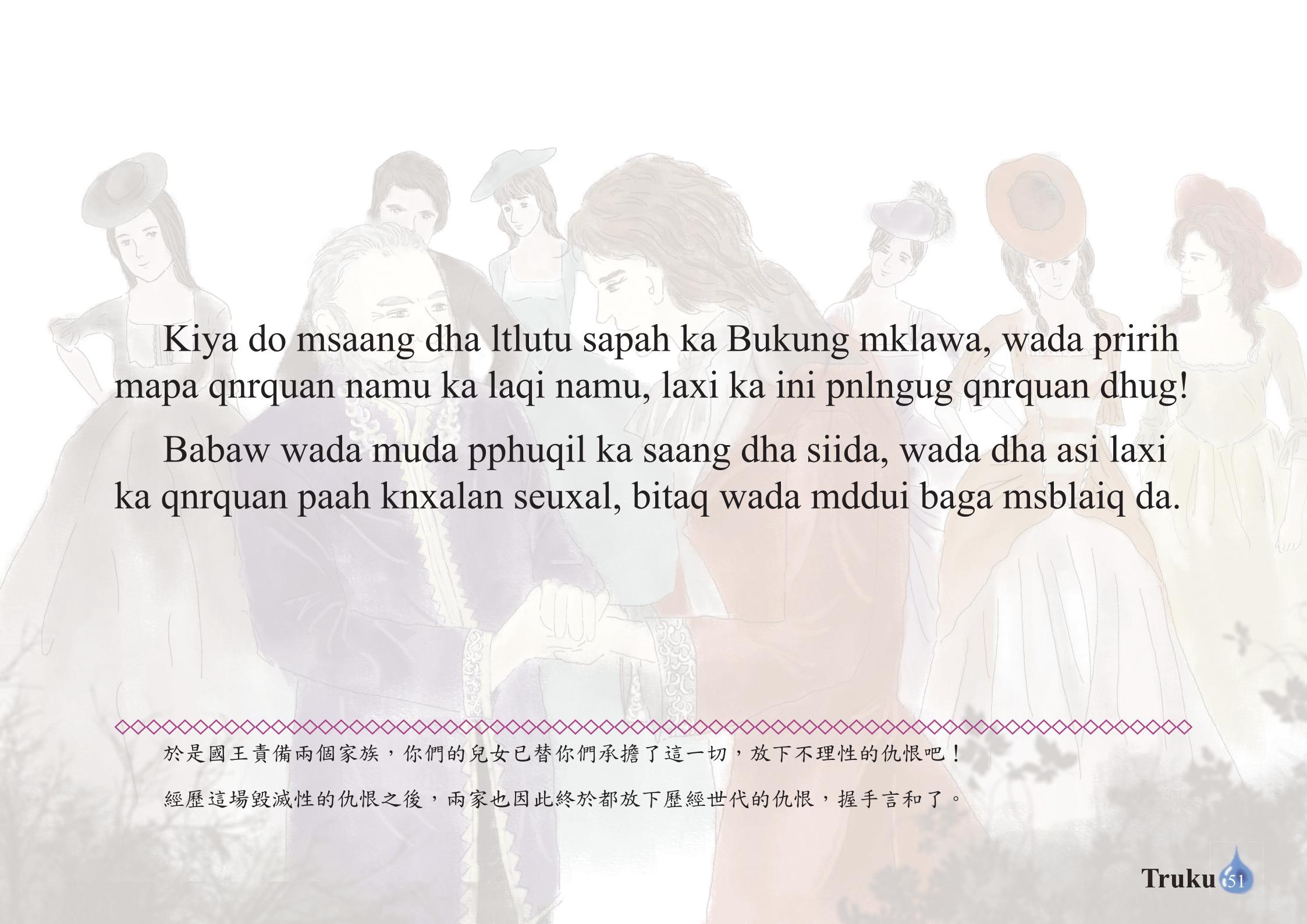
Mgkla ka Rumiow ni Curiyi ni wada maa kingal mddungus, mkug
dhyaan kana uuda o spgkla simpu brah dha lutut sapah...

神父坦承一切事實

神父將羅密歐與茱麗葉相識的經過，以及已經是一對夫妻的事實，還有替他們安排的一切計畫，在兩家族面前一五一十地坦承…

Kiya do msaang dha ltlutu sapah ka Bukung mklawa, wada pririh
mapa qnrquan namu ka laqi namu, laxi ka ini pnlnugug qnrquan dhug!

Babaw wada muda pphuqil ka saang dha siida, wada dha asi laxi
ka qnrquan paah knxalan seuusal, bitaq wada mddui baga msblaiq da.

於是國王責備兩個家族，你們的兒女已替你們承擔了這一切，放下不理性的仇恨吧！

經歷這場毀滅性的仇恨之後，兩家也因此終於都放下歷經世代的仇恨，握手言和了。

Rumiow ni Curiyi

羅密歐與茱麗葉

執行單位：原住民族語言研究發展中心

總 編 輯：ilong moto 執行長

族語翻譯：李季生（太魯閣語）老師

美術編輯：李齊軒 繪圖師

責任編輯：A'do moco' 研究助理

施怡帆 研究助理

Tuwaq Masud 研究助理

原住民族委員會版權所有 © 2017